

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΛΑΪΤΖΑΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΚΑΠΑΝΗ

Η Αρχαία Απτέρα αποκαλύπτεται

diadromes@haniotika-nea.gr

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

editorial

ίγο έξω από τα Χανιά βρίσκεται η Αρχαία Απτέρα με ιστορία που ξεκινά τον 8ο π.Χ. αιώνα και φτάνει στις μέρες μας. Το ανασκαφικό έργο από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων που βρίσκεται σε εξέλιξη εκεί, προσθέτει συνεχώς πολύτιμες ψηφίδες γνώσης τόσο για την αρχιτεκτονική της πόλης όσο και για την καθημερινή ζωή των κατοίκων της. Με αφορμή λοιπόν τη νέα ανακαφή της ρωμαϊκής αστικής οικίας αλλά και την τελετή υιοθεσίας του Αρχαίου Θεάτρου της -αύριο Κυριακή, από μαθητές του 2ου Γυμνασίου Χανίων και του Γυμνασίου Βάμιου- συνομίλησαμε με τη διευθύντρια της ανασκαφής Βάννα Νινιού - Κινδελή και τη δρ αρχαιολόγο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χανίων Κατερίνα Τζανακάκη για τα μεγάλα δημόσια κτήρια της Απτέρας και άλλα ευρήματα που η αρχαιολογική σκαπάνη έχει φέρει στο φως.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 - 5 ~ Πολιτισμός

σελ. 6 ~ Βιβλία - Αφορμή

σελ. 7 ~ Συνέντευξη με τον
Μιχάλη Καλαϊτζάκησελ. 8 - 9 ~ Η Αρχαία Απτέρα
αποκαλύπτεται

σελ. 10 ~ Παιδότοπος

σελ. 11 ~ Υγεία

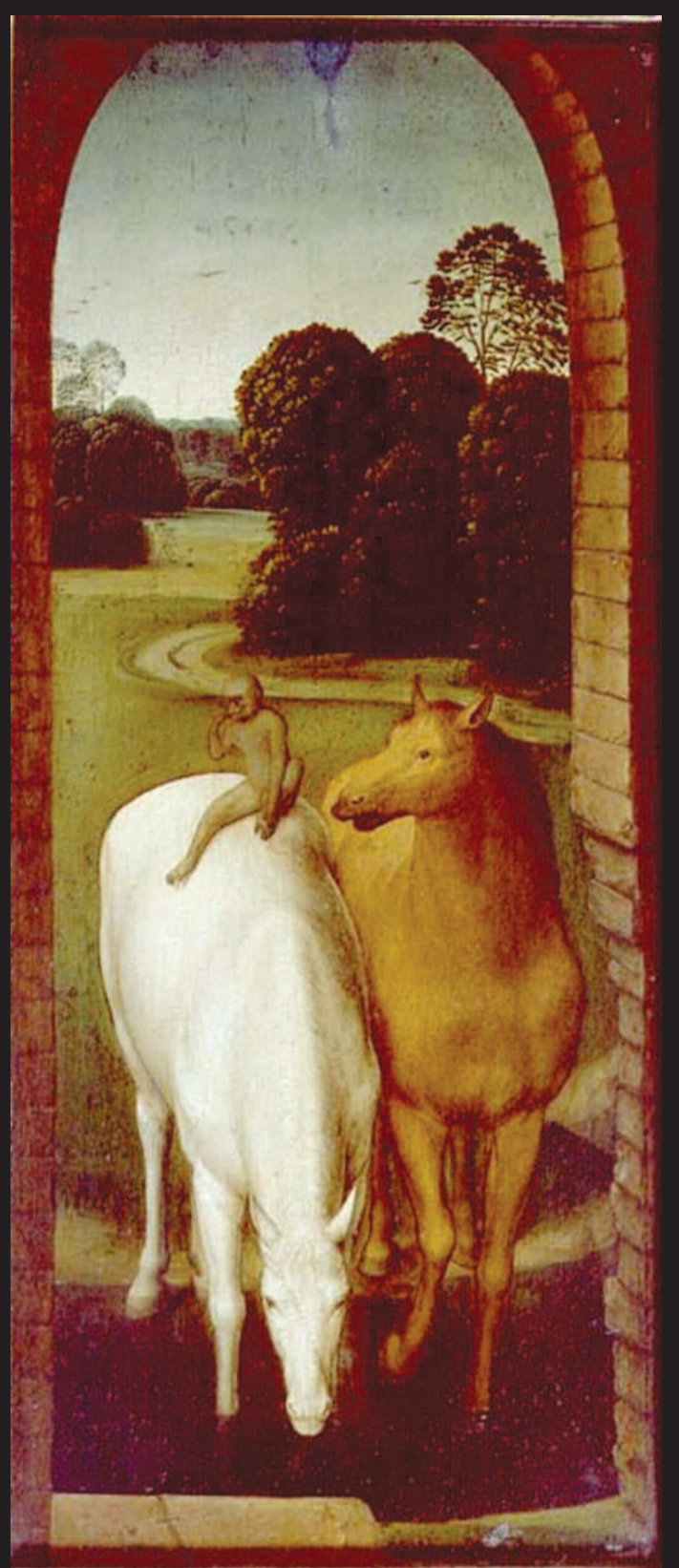
σελ. 12 - 13 ~ 150 χρόνια ένδοξο Αρκαδί

σελ. 14 - 15 ~ Η Μουσική, παραμονές
του 1940, στην Ελλάδα

σελ. 16 ~ Υγεία & Βότανα

No.538

Φανταστικό μουσείο

Χάνς Μέμλινγκ (Hans Memling), "Δύο άλογα με μια μαιμού σε ένα τοπίο (Αλληγορία του αληθινού έρωτα)", 1485-1490, Ρότερνταμ, Museum Boijmans Van Beuningen.

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

ο έργο "Τα δύο άλογα με μια μαιμού σε ένα τοπίο" συγκαταλέγεται στα αιγιματικά εκείνα αριστουργήματα της παγκόσμιας τέχνης που απασχόλησαν και πρόκειται να εξακολουθούν να απασχολούν γενεές ιστορικών της τέχνης με απώτερο στόχο την επίλυση του γρίφου που το συνοδεύει. Αποτελώντας κατά πάσα πιθανότητα ένα ζευγάρι με το "Πορτραίτο νεαρής γυναίκας με γαρύφαλλο" του Μουσείου Μετροπόλιταν της Νέας Υόρκης, το έργο αποδίδεται κατά κοινή αποδοχή στο Χάνς Μέμλινγκ. Οι ίδιες διαστάσεις, η ένταξη του εκάστοτε θέματος σε ένα πανομοιότυπο αρχιτεκτονικό πλαίσιο και οι καταφανείς τεχνοτροπικές-υφολογικές ομοιότητες στην απόδοση του τοπίου μαρτυρούν το χέρι ενός κοινού δημιουργού, αν και δε θα πρέπει να αποκλειστούν παρεμβάσεις και από μέλη του εργαστηρίου του. Έχει βάσιμα υποθεθεί, ότι τα δύο έργα πιθανότατα αποτελούσαν τις εξωτερικές πτέρυγες ενός τριπτύχου με κεντρικό θέμα απεικόνισής την παράσταση της Παναγίας με το Θείο Βρέφος και τους δύο αφιερωτές-παραγγελιοδότες. Στις γαμικές-ερωτικές παραπομπές του θέματος παραπέμπουν τόσο το γαρύφαλλο που κρατά στα χέρια της η ευγενής δεσποσύνη,

το ντύσιμο της οποίας υπηρετεί πιστά τις ενδυματολογικές επιταγές της αυλής της Βουργουνδίας γύρω στα 1470, όσο και η εικονολογική ερμηνεία του μοτίβου των δύο αλόγων. Στη μεσαιωνική αυλική ποίηση το άλογο αντιπροσώπευε τον ερωτευμένο άνδρα αριστοκρατικής καταγωγής.

Ενώ μία θεωρία εκφράζει την άποψη ότι το καφέ άλογο που ανασκώνει το βλέμμα, στρέφοντάς το προς τη δεσποσύνη, θα μπορούσε να αποτελεί τη συμβολική προσωποποίηση του εκλεκτού της καρδιάς της, με τη νεαρά κοπέλα να αποδίδεται μια δεύτερη φορά αλληγορικά στο άλογο που σκύβει να πιεί από την πηγή, μια έτερη ερμηνεία προμοδοτεί την αφηρημένη διάσταση του ζεύγους των αλόγων όχι όμως ως παραπληρωματικές, αλλά ως συγκρουόμενες αυτή τη φορά δυνάμεις -το καφέ άλογο που δε σκύβει να πιει νερό ως σύμβολο αντίστασης στις σαρκικές επιθυμίες, σε αντίθεση με τον λευκό εταίρο του που παραδίδεται αμαχητί σε αυτές και με τον ιππεύοντα πίθηκο ως επιτακτικό στην περίπτωση αυτή σύμβολο μωρίας-αναγνωρίζοντας καθ' αυτόν τον τρόπο στο έργο μια ευφάνταστη "Αλληγορία του Αληθινού Ερωτα".

5/11

Γαλακτίων,
Επιστήμη

7/11

Αθηνόδωρος,
Αθηνοδώρα,
Θεμέλιος,
Θεμέλη

8/11

Αγγελος,
Αγγέλα,
Γαβριήλ,
Γαβριέλα,
Μιχάλης,
Μιχαέλα,
Σεραφείμ,
Σεραφειμία,
Μεταξία,
Ραφαήλ,
Ραφαέλλα,
Σταμάτης,
Σταματία,
Στρατηγός,
Στρατηγούλα,

9/11

Νεκτάριος,
Νεκταρία,
Θεοκτίστη

10/11

Αρσένης,
Αρσινόη,
Σωσίπατρος,

11/11

Μηνάς,
Βικέντιος,
Βίκτωρ,
Βικτωρία

ΣΤΟ ΩΔΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ

Ρεσιτάλ Κιθάρας

Το Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων στο πλαίσιο των ετήσιων εκδηλώσεών του θα φιλοξενήσει έναν από τους σημαντικότερους Έλληνες κιθαριστές, τον Γιάννη Ανδρόνογλου, για ένα ρεσιτάλ, σήμερα Σάββατο και ώρα 8:30μ.μ. στην αίθουσα “Αλίκη Βατικιώτη” του Ωδείου. Είσοδος ελεύθερη για το κοινό.

Κιθαριστής, ο οποίος έχει χαρακτηριστεί ως «απόλυτος κυρίαρχος της τεχνικής» από τον Ιταλικό Τύπο και ως «εύστροφος, δυναμικός και γεμάτος πάθος ερμηνευτής που ξέρει να καινοτομεί» από το σημαντικότερο αμερικανικό περιοδικό για κιθάρα, το Soundboard, θα ερμηνεύσει έργα των C. Domenico, J. Rodrigo καθώς και δικές του συνθέσεις, βασισμένες σε θέματα

από την ελληνική μουσική παράδοση.

ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΜΠΑΡΟΚ

Εξάλλου, αύριο Κυριακή και ώρα 7:30μ.μ. στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων (αίθουσα Αλίκη Βατικιώτη) θα πραγματοποιηθεί συναυλία από φλάουτα με ράμ-

φος και πιάνο.

Η μουσική των D. Bigaglia, B. Marcello, G. P. Telemann και D. Castello θα μεταφέρει το κοινό σε μια άλλη εποχή του 17ου αιώνα. Θα λάβουν μέρος οι: Αντριάνα Ροσμαράκη, Σάρα Γούργουρα - Τσουρουνάκη, Αργυρώ Νικάκη, Νατάσα Παπαδογιωργάκη και Μαντλέν Τζανουδάκη. Στο πιάνο συνοδεύει η Άννα Μαλεκάκη. Είσοδος ελεύθερη.

ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Προβολές κινηματογραφικών ταινιών

Συνεχίζονται στη Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων οι παράλληλες εκδηλώσεις στο πλαίσιο της έκθεσης “ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΑΦΑΝΟΣ” (πρωτότυπες κινηματογραφικές αφίσες από τη συλλογή του Λεωνίδα Κακάρου).

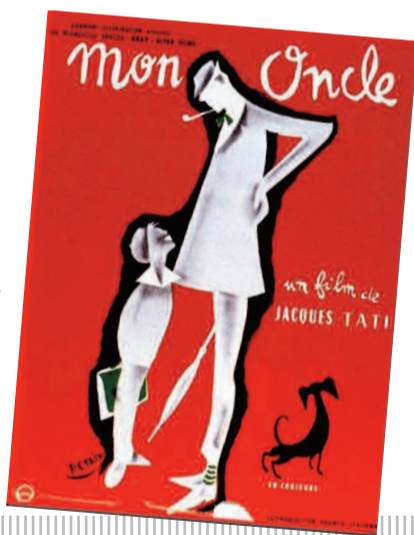
Ο τρίτος όροφος της Μουσείου μεταμορφώνεται σε σκοτεινή κινηματογραφική αίθουσα και ξεκινάει οι προβολές επιλεγ-

μένων ταινιών.

Την Δευτέρα 7 Νοεμβρίου στις 9 το βράδυ προβάλλεται η ταινία “Ο Θείος μου” σκηνοθεσία ΖΑΚ ΤΑΤΙ, 1958.

Την Παρασκευή 11 Νοεμβρίου στις 9 το βράδυ προβάλλεται η ταινία “Το πλοίο φεύγει” σκηνοθεσία ΦΡΕΝΤΕΡΙΚΟ ΦΕΛΙΝΙ, 1983.

Γενική είσοδος: 1 ευρώ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ

“Όλοι οι σύλλογοι μια αγκαλιά”

Συνάντηση των Συλλόγων “Όλοι οι σύλλογοι μια αγκαλιά”, πραγματοποιήθηκε στο σπίτι της Μικρασιατικής Μνήμης Έρευνας και Πολιτισμού.

Πρόκειται για μία πρωτοβουλία που ξεκίνησε το 2011, με πρόταση της Αδελφότητας Μικρασιατών Ν. Χανίων “Ο Άγιος Πολύκαρπος” και που αγκαλιάστηκε θερμά από όλους τους συμμετέχοντες συλλόγους από διαφορετικά διαμερίσματα της Ελλάδας, με σκοπό την προβολή, ανάδειξη και διατήρηση της παράδοσης και του πολιτισμού της ιδιαίτερης πατρίδας τους.

Οι Σύλλογοι Μικρασιατών, Κυπρίων, Ποντίων, Μακεδόνων, Ηπειρωτών, Ρουμελιωτών, Πελοποννήσιων και Θεσσαλών έχουν ήδη πραγματοποιήσει συναδελφωμένοι δύο εκδηλώσεις και προγραμματίζουν την επόμενη εκδήλωση, το πρώτο δεκαήμερο του Ιουλίου 2017 σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς.

Στη συνάντηση, σύμφωνα με την σχετική ανακοίνωση, αποφασίστηκαν ομόφωνα τα εξής:

- Η επόμενη συνάντηση θα γίνει στις 14 Νοεμβρίου 2016, στις 7:30μ.μ. στα γραφεία των Μακεδόνων - Θρακιωτών.
- Να συγκροτηθεί ένα συντονιστικό όργανο από εκπροσώπους των Συλλόγων για διεκπεραίωση θεμάτων σχετικών με την εκδήλωση.

- Κάθε σύλλογος να έχει έτοιμες προτάσεις για την καλύτερη υλοποίηση και προετοιμασία της εκδήλωσης.
- Να τηρούνται πρακτικά των συναντήσεων.
- Να ενημερωθούν οι απόντες σύλλογοι Ρουμελιωτών και Ποντίων “Η ΡΩΜΑΝΙΑ”.

ΣΤΟ “ΜΕΓΑΛΟ Ο”

Παρουσίαση βιβλίου με θεατρικά δρώμενα

Οι Εκδόσεις Ραδάμανθους παρουσιάζουν επί σκηνής το μυθιστόρημα του Γιώργου Ηλιάδη “Τα δυο πουγκιά” σήμερα Σάββατο στις 7:30μ.μ. το απόγευμα στον πολυώροο ΜΕΓΑΛΟ Ο.

Θεατρική απόδοση τμημάτων του βιβλίου από τους ηθοποιούς Γιώργο Ηλιάδη και Μάνο Καλομοιράκη. Αφήγηση: Λευτέρης Μποτωνάκης, ηθοποιός. Μιλάνε για το βιβλίο ο Μανώλης Νικολοΐδης, δικηγόρος, πρώην αντιδήμαρχος

Αποκορώνου και ο Χρήστος Τσαντής, συγγραφέας, σύμβουλος ψυχικής υγείας.

ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ “ΕΠΙΛΟΓΕΣ”

Αφήγηση Παραμυθιού - Δημιουργικό Παιχνίδι

Αφήγηση Παραμυθιού - Δημιουργικό Παιχνίδι “Ο ραφτάκος των λέξεων” θα πραγματοποιηθεί σήμερα Σάββατο στις 11:30π.μ. στο Βιβλιοπωλείο Επιλογές (Δημοκρατίας 95).

Η Βαλεντίνα Παπαδημητράκη θα διαβάσει το παραμύθι του Αντώνη Παπαθεοδούλου “Ο ραφτάκος των λέξεων”. Στη συνέχεια, τα παιδιά θα εμπλακούν σε διαδραστικά παιχνίδια που σχεδίασε η Νίκη Μαρκάκη, με στόχο την ψυχαγωγία και την καλλιέργεια της γλωσσικής επικοινωνίας.

Είσοδος ελεύθερη.

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΤΟ ΚΡΗΤΙΚΟ ΣΠΙΤΙ ΣΟΥΔΑΣ

Παραδοσιακή απόσταση της τσικουδιάς

“Βγάλισμο της Τσικουδιάς - Απόσταση” διοργανώνουν αύριο Κυριακή στις 4 το απόγευμα ο Πολιτιστικός Σύλλογος Σούδας και το Μ.Α.Ι.Χ. στο πλαίσιο των παραδοσιακών εκδηλώσεων στον αύλειο χώρο του Κρητικού Παραδοσιακού Σπιτιού.

Την εκδήλωση θα πλαισιώνει το Δίκτυο Κρητικής Γαστρονομίας προσφέροντας παραδοσιακό κέρασμα. Θα χορέψει ο Χορευτικός Σύλλογος “Αροδαμός”.

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

“Εγώ Φταίω” της Εύας Γκουντάρα

Το θεατρικό κείμενο της Εύας Γκουντάρα με τίτλο “Εγώ Φταίω” θα παρουσιάζεται στο Βενιζέλειο Ωδείο σήμερα Σαββάτο και αύριο Κυριακή.

Εύα Γκουντάρα.

Παίζουν: Βασίλης Αντωνάκης, Νίκος Μοτάκης, Νεκτάριος Λιονάκης, Παναγιώτης Βαγιωνάκης, Δέσποινα Αθητάκη, Ευφροσύνη Χουρδάκη.

Συμμετέχουν: Γιάννης Κρομιδάκης, Gary Borland, Εύα Γκουντάρα και ο μι-

κρός Μάνθος Παπαδόσφορος.

Σκηνικά: Διονύσης Τέρεχωφ, Φώτα - ήχος: Νίκος Μαρκάκης, Πρωτότυπη μουσική: Στέλιος Σαρόγλου, Χορογραφία: Richard Szilagy, Video edit: Αλίκη Χιωτάκη, Φωτογράφιση: Γιάννης Κρομιδάκης, Μακιγιάζ: Ξένια Ζάχου.

πως επισημαίνει η συγγραφέας, «Το κείμενο είναι ένας καταπέλτης στο διαχρονικό και άσχημα εξελισσόμενο φαινόμενο του εκφοβισμού, κατά κόσμο “Bullying”. Με γνώμονα το παράλογο της βίας μεταξύ εφήβων, το έργο θίγει και άλλες εκφάνσεις της βίας. Βία ψυχολογική, βία ενδοοικογενειακή, βία ρατσιστική, βία ως απόρροια του φανατισμού. Μέσα από ένα ταξίδι στο σαλεμένο μυαλό του θύτη βλέπουμε να ξετυλίγεται μπροστά στα μάτια μας μια τραγική ιστορία. Μια αναδρομή στο παρελθόν του θα μας δώσει την ευκαιρία να αναζητήσουμε το γιατί. Υπάρχει άραγε δικαιολογία; Ποιος φταίει για τις πράξεις μας αν όχι εμείς; Σε ποια ηλικία αρχίζουμε να φταίμε; Πόσο αθώοι είναι οι γύρω μας; Πόσο αθώοι εμείς και οι προθέσεις μας;». Το έργο είναι κατάλληλο για άτομα άνω των 13 ετών.

Συντελεστές: Κείμενο: Εύα Γκουντάρα. Σκηνοθεσία: Γιώργος Σιδεράκης -

ΑΠΟ ΤΗ “ΜΝΗΜΗ”

Τελευταίες παραστάσεις για τη “Λαμπεντούζα”

Μετά τη μεγάλη επιτυχία που σημείωσαν οι περσινές παραστάσεις του έργου “Λαμπεντούζα” του Αντερς Λουστγκάρτεν σε σκηνοθεσία Μιχάλη Βιρβιδάκη, στο θέατρο Κυδωνία στα Χανιά, η Εταιρεία Θεάτρου ΜΝΗΜΗ παρουσιάζει και φέτος τις τελευταίες παραστάσεις του έργου μέχρι και την Κυριακή 13 Νοεμβρίου, κάθε Παρασκευή και Σάββατο στις 9:30 το βράδυ και τις Κυριακές απογευματινή στις 7:30. Το “Λαμπεντούζα” είναι ένα άκρως επίκαιρο και μαχητικό θεατρικό έργο του Αγγλου θεατρικού συγγραφέα Αντερς Λουστγκάρτεν, με θέμα το φαινόμενο της μετανάστευσης στις μέρες μας και την αντιμετώπισή του από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΣΤΟ ΣΤΟΥΝΤΙΟ ΟΞΩ ΝΟΥ

“Το Αμάρτημα της Μητρός μου”

“Το Αμάρτημα της Μητρός μου” του Δήμου Αβδελιώδη με τον Θεμιστοκλή Καρποδίνη και την Αγάπη Μανουρά θα παρουσιαστεί το Σάββατο 12 Νοεμβρίου στις 9 το βράδυ στα Χανιά, στο Στούντιο ΟΞΩ Νου. “Το Αμάρτημα της Μητρός μου” του Γεωργίου Βιζυηνού είναι ένα από τα αριστουργηματικά διηγήματα της ελληνικής πεζογραφίας κι ένα σπάνιο κείμενο για την παγκόσμια λογοτεχνία, από το οποίο εμπνεύστηκε για ακόμα μια φορά ο ταλαντούχος Δήμος Αβδελιώδης.

Το αυτοβιογραφικό αυτό διήγημα αναφέρεται στις απελπισμένες αλλά μάταιες προσπάθειες της Μητέρας του Βιζυηνού να

σώσει από τον θάνατο το άρρωστο, μικρό της κορίτσι.

Συντελεστές: Σκηνικός χώρος - διδασκαλία ερμηνείας: Δήμος Αβδελιώδης. Θεατρική προσαρμογή - σκηνοθεσία: Δήμος Αβδελιώδης. Ερμηνεύουν: Θεμιστοκλής Καρποδίνης, Αγάπη Μανουρά. Μουσική: Βαγγέλης Γιαννάκης. Παραγωγή: anapnorisis Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία Θεάτρου Κινηματογράφου.

Τιμές εισιτηρίων: 13 ευρώ γενική είσοδος & 10 ευρώ φοιτητικό - ανέργων. Προπώληση εισιτηρίων: Στούντιο ΟΞΩ νου Αγ. Κυριακής 29, Χαλέπα. Πληροφορίες - Κρατήσεις: 2310 257 218, 6934 115555.

ΣΤΟ ΓΥΑΛΙ ΤΖΑΜΙΣΙ

Εκθεση της Beatriz Acra

Εκθεση της Beatriz Acra στο Γυαλί Τζαμί από τις 11 έως τις 15 Νοεμβρίου. Ανοικτά: 9π.μ. - 11μ.μ.

Γεννημένη στην πόλη του Μεξικού το 1952, η Beatriz Acra σπούδασε φιλοσοφία στο Εθνικό Αυτόνομο Πανεπιστήμιο του Μεξικού (U.N.A.M.), μεσαιωνική ιστορία στο Πανεπιστήμιο της Santiago de Compostela (Ισπανία), γλυπτική στη Καλών Τεχνών σχολή του I.M.S.S (Μεξικό) με τους δασκάλους Saul Moreno και Antonio Nava και στο εργαστήριο του δασκάλου Jose Vera στη Βαρκελώνη. Εζησε 17 χρόνια στη Μονεμβασιά (Ελλάδα) αφοσιώθηκε στον πολιτισμό και στις εικαστικές τέχνες οργανώνοντας πολιτιστικά φεστιβάλ στο Μεξικό και την Ισπανία. Δημιούργησε το “Καλλιτεχνικό εργαστήριο” στη Μονεμβασιά. Συμμετείχε στη Βιενάλ της πόλης του Μεξικού το 1981. Η Beatriz έχει κάνει σημαντικές εκθέσεις από το 1980 στη Πόλη του Μεξικού, Ελλάδα, Γαλλία και Ισπανία. Έργα της βρίσκονται στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Mexiquense del edo de Mexico, στη Πινακοθήκη Ναυπλίου (Ελλάδα), στο Μουσείο Πιερίδης (Αθήνα) στο Εργαστήριο Τέχνης “Ελαιουργίων” (Χανιά Κρήτης) και σε ιδιωτικές συλλογές.

Σήμερα η Beatriz ζει μεταξύ Αθήνας και Βαρκελώνης. Το χαρτί που παρουσιάζει σε αυτή την έκθεση είναι χειροποίητο, παλιά τεχνική από το μαγικό Μεξικό που έμαθε με τις αγρότισσες της Chiapas.

ΣΤΙΣ 9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Παρουσίαση βιβλίου Αντώνη Πλυμάκη

Η παρουσίαση του νέου βιβλίου -23ου κατά σειρά- του Αντώνη Πλυμάκη που τιτλοφορείται “Στα βήματα του Οσίου Ιωάννη του Ερημίτη και των Συν Αυτώ 98 Θεοφόρων Πατέρων” θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 9 Νοεμβρίου στις 7:30 το απόγευμα, στην αίθουσα του πολιτιστικού κέντρου της Ιεράς Μητρόπολης Κυδωνίας και Αποκορώνου.

Ομιλητές θα είναι οι: πρωτοπρεσβύτερος π. Γεώργιος Σπανουδάκης, εκπαιδευτικός Λυκείου Κολυμπαρίου και ο πρωτοπρεσβύτερος π. Στυλιανός Θεοδωρογλάκης, εφημ. Ιερού Μητροπολιτικού Ναού Εισοδίων της Θεοτόκου.

Συντονιστής της εκδήλωσης θα είναι ο δάσκαλος, συγγραφέας, δημοσιογράφος Ευάγγελος Κακατσάκης.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

“Ανέβα να φάμε το σύννεφο”

Τη θεατρική παράσταση “Ανέβα να φάμε το σύννεφο” του Γιάννη Ξανθούλη και σε μουσική του Γιώργου Κατσαρού, παρουσιάζει ο Δικηγορικός Σύλλογος Χανίων το Σάββατο 12 Νοεμβρίου στις 6μ.μ. και την Κυριακή 13 Νοεμβρίου στις 12π.μ. Τα έσοδα της παράστασης θα δοθούν στο ΚΗΦΑΜΕΑ Χανίων. Σκηνοθεσία: Ιώ Ασθητιανή. Σκηνικά κοστούμια: Ελίζα Κισσέ-Λαγουβάρδου. Μεταφορά και επιμέλεια μουσικής: Κώστας Κοκολάκης. Γενική είσοδος 5 ευρώ.

ΣΤΟ ΓΥΑΛΙ ΤΖΑΜΙ

Εκθεση ζωγραφικής του Μαν. Γεωργαράκη

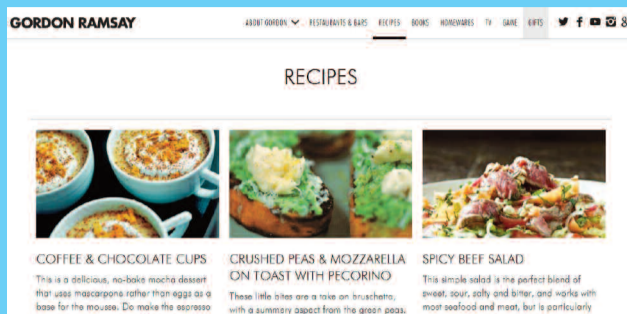
“Άρωμα” Χανίων έχει η έκθεση ζωγραφικής του Μαν. Γεωργαράκη, που εγκαινιάζεται σήμερα Σάββατο στις 7 το απόγευμα στο Γυαλί Τζαμί, στο παλιό λιμάνι.

Τοπία της πόλης και όχι μόνο, κυριαρχούν στα έργα της έκθεσης που θα διαρκέσει έως και την Πέμπτη 10 Νοεμβρίου.

Οι ώρες λειτουργίας της έκθεσης θα είναι, καθημερινά, από τις 7 το απόγευμα έως τις 9 το βράδυ.

σερφ@ρίσματα

Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Νοστιμότητα!

www.gordonramsay.com/gr/recipes

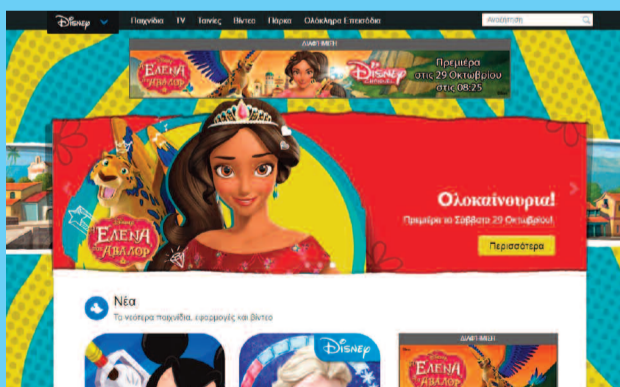
Σάββατο σήμερα και η μέρα το θέλει να γεμίσει το σπίτι νοστιμιές και λιγυρευτικές μυρωδιές! Ο Γκόρντον Ράμσι δεν θέλει και πολλές συστάσεις, είναι ένας από τους καλύτερους σεφ παγκοσμίως, αλλά όχι της σχολής “το δυσκολότερο είναι και το καλύτερο”. Ετσι λοιπόν, αν θέλετε να καταπλήξετε, ακολουθήστε τις δοκιμασμένες συνταγές του και η επιτυχία είναι σίγουρη. Οι προτάσεις του είναι -συνήθως- εύκολες, δεν χρειάζονται εξεζητημένα υλικά, ούτε απαιτούν ώρες στην κουζίνα. Και φυσικά, εκτός από τις αλμυρές συνταγές του, μην παραλείψετε να δοκιμάσετε και κάποιο από τα γλυκά του. Είναι όλα λαχταριστοί πειρασμοί! Καλά μαγειρέματα!

Μουσείο κατασκόπων

www.spymuseum.org

Μην εμπιστεύεσαι κανέναν... Τίποτα δεν είναι όπως φαίνεται... Αν σας γοπεύουν οι ιστορίες με κατασκόπους και λατρεύετε τον έναν και μοναδικό 007, τότε θα αγαπήσετε και αυτόν τον ιστότοπο. Εδώ θα βρείτε το διεθνές μουσείο κατασκόπων και κατασκοπείας που βρίσκεται στην Ουάσιγκτον των ΗΠΑ και στόχο έχει να παρουσιάσει -όσο μπορεί και... επιτρέπεται την ιστορία της διεθνούς κατασκοπείας. Θα δείτε αντικείμενα που θα σας θυμίσουν Μποντ, Τζέιμς Μποντ. Αρκετά μάλιστα από αυτά εκτίθενται δημόσια για πρώτη φορά (μάλλον διότι δεν χρησιμοποιούνται πλέον). Επίσης θα μάθετε λεπτομέρειες για τη ζωή και τη δράση γνωστών κατασκόπων. Για εκείνους που θα έχουν την τύχη να επισκεφθούν από κοντά το μουσείο, υπάρχουν και ειδικά προγράμματα όπου καλείστε να γίνετε εσείς ο κατάσκοπος ή να ανακαλύψετε τα σχέδια άλλων κατασκόπων. Οι υπόλοιποι μπορείτε να πάρετε μια καλή γεύση μέσω του virtual tour.

Υπέροχος Ντίσνεϊ!

<http://disney.gr>

Δεν τον λατρεύουν μόνο οι μικροί. Τον αγαπούν πάντα και οι μεγάλοι, όσοι αισθάνονται και παραμένουν ακόμα παιδιά! Ο υπέροχος κόσμος του Γουόλτ Ντίσνεϊ, έρχεται στις οθόνες των υπολογιστών σας και από εδώ μπορείτε να παίξετε παιχνίδια, να ενημερωθείτε για τις νέες -αλλά και παλιότερες- ταινίες, να δείτε επεισόδια αγαπημένων σειρών και να επισκεφθείτε διαδικτυακά τα θεματικά πάρκα σε ΗΠΑ, Παρίσι και τον υπόλοιπο κόσμο. Για τα πιτσιρίκια, το site είναι σωστός παράδεισος, αφού είναι γεμάτο με παιχνίδια και δραστηριότητες όπου πρωταγωνιστούν πασίγνωστοι ήρωες. Δείτε το.

ME 221 TAINIEΣ

Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

■ Και εικαστικά αφιερώματα

Ιδεολογίες, θρησκεία, οικονομία, οικογένεια, πόλεμοι, οι ίδιοι οι άνθρωποι και η ζωή ως έννοιες σε επαναδιαπραγμάτευση, είναι τα θέματα που απασχολούν τις 221 ταινίες απ' όλο τον κόσμο που θα προβάλλονται ως και την επόμενη Κυριακή 13 Νοεμβρίου, στη Θεσσαλονίκη, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Κινηματογράφου, για 57η συνεχή χρονιά.

Το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης -από τις πλέον επιτυχημένες και αδιάλειπτες διοργανώσεις της πόλης- εξελίσσεται και φέτος σε συνολικά έξι κινηματογραφικές αίθουσες (τον κινηματογράφο “Ολύμπιον” και την αίθουσα “Παύλος Ζάννας” της πλατείας Αριστοτέλους και τις τέσσερις αίθουσες του προβλήτη Α του Λιμανιού).

Στη διάρκεια της διοργάνωσης θα πραγματοποιηθούν δύο masterclass, ένα για την τεχνολογία Virtual Reality, από τον Μισέλ Ρεϊγιάκ και ένα ακόμη από τον 80χρονο σήμερα Ιταλό διευθυντή φωτογραφίας, Λουτσιάνο Τόβολι, που “φώτισε” ταινίες, όπως το “Επάγγελμα Ρεπόρτερ”.

Τα εικαστικά αφιερώματα του Φεστιβάλ είναι η έκθεση “Ψιθύροι” στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης και “Πρόσωπα και Χώροι” στην γκαλερί του Goethe-Institut Thessaloniki (Διοργάνωση: Goethe-Institut Thessaloniki και Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, με την υποστήριξη του Φ.Κ.Θ.). Μία συναυλία με “Μουσική για τον κινηματογράφο”, σε συνεργασία με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης και το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης κι ένα ιδιαίτερο -όπως και ο ίδιος άλλωστε- αφιέρωμα στον σκηνοθέτη Νίκο Παναγιωτόπουλο, την Τρίτη 8 Νοεμβρίου, στον πρώην κινηματογράφο αλλά και νυχτερινό κέντρο “Μπαρμπάρελα”.

Το Φεστιβάλ ολοκληρώνεται την Κυριακή, 13 Νοεμβρίου, με το δράμα εποχής “Η χορεύτρια” της Στεφανί ντι Τζιούστο, με πρωταγωνίστρια τη Γαλλίδα Σοκο, από τα πιο ανερχόμενα ονόματα στο σινεμά και ήδη αναγνωρισμένα στη μουσική, που θα παραστεί στην προβολή.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΨΙΘΥΡΟΙ

Εικαστικούς “Ψιθύρους” 24 γυναικών καλλιτεχνών εκθέτει όπως προαναφέρθηκε το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης στο πλαίσιο του 57ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου.

Ζητήματα ταυτότητας, φόβου και διαπιστώσεων, που αφορούν απαγορεύσεις, κοινωνικούς κώδικες και ταμπού, ζητήματα που απορρέουν από την κατα-

Από τους Εικαστικούς “Ψιθύρους” 24 γυναικών καλλιτεχνών (Χαριστέα Μαίρη).

στροφή του πλανήτη αλλά και από τη βία της μετακίνησης των ανθρώπων και την κατάθλιψη που προκαλεί το τέλος της ευμάρειας, η προσωπική κατάδυση, αλλά και ο ψιθύρος του κυττάρου καθώς βαίνει προς το γήρας είναι τα ζητήματα που “διαπραγματεύονται” εικαστικά οι καλλιτέχνες.

«Ο τίτλος» -όπως αναφέρει η επιμελήτρια της έκθεσης και καλλιτεχνική διευθύντρια του Μ.Σ.Τ.Κ., Μαρία Μαραγκού- «αντλεί νοηματικά από τον λόγο του σπουδαίου Ιρλανδού λογοτέχνη και θεατρικού συγγραφέα, του Σάμουελ Μπέκετ, που τόσο σύγχρονα μιλά για τις λέξεις που γίνονται ψιθύροι, για το αιώνιο μουρμούρισμα και τη μνήμη που κρύβεται πίσω από κάθε ψιθύρο και για τον ψιθύρο που γίνεται κραυγή».

Όσο για την επιλογή γυναικών καλλιτεχνών, η ίδια σχολιάζει ότι «η πρόσκληση σε γυναίκες της τέχνης, από την Ελλάδα, την Ευρώπη και τις ΗΠΑ, δεν ορίζει επιθυμία για ένα φεμινιστικό μανιφέστο. Η επιλογή εκφράζει την πίστη, ότι ο γυναι-

κείος ψιθύρος παραμένει πιο διαυγής και γενναίος σε αιτήματα επεξεργασίας του φόβου και της ύπαρξης. Ο τελικός σχολιασμός, ωστόσο, μέσω των συνεντεύξεων των γυναικών, διαφόρων εθνικοτήτων, πηλημένα αποτελεί έργο και κατάθεση του άλλου φύλου».

«Ο καλλιτέχνης δεν δικαιούται να είναι αθώος στις συνθήκες της επισφάλειας των χρόνων μας. Το ίδιο ισχύει και για τον πολίτη. Ο άναρχος δομημένος ως προς το κοινωνικό του πλέγμα και τις διαστρωματώσεις, κόσμος μας, αιτεί τη χαμηλόφωνη συνομιλία, τον στοχασμό μιας ταπεινότητας, που διαδέχτηκε την οίηση της ευμάρειας. Το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Κρήτης καταθέτει τον δικό του ψιθύρο στην τέχνη του σήμερα», σημειώνει η επιμελήτρια της έκθεσης.

Η έκθεση, αποτελεί - παραγωγή του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Κρήτης, όπου και πρωτοπαρουσιάστηκε τον Οκτώβριο του 2015, και εντάσσεται στο πρόγραμμα του φετινού 57ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης.

Με πληροφορίες ΑΠΕ-ΜΠΕ

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Έκθεση για την ελληνική χαρακτηριστική

ΑΠΕ-ΜΠΕ »

Η παλιά και η νέα φρουρά της ελληνικής χαρακτηριστικής “συνομιλίας” σε έκθεση από τις 9 Νοεμβρίου στο Ινστιτούτο Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης (iset Βαλαωρίτου 9). Σ’ αυτήν την ιδιαίτερη “συνομιλία” συμμετέχουν νέοι καλλιτέχνες από τα δύο εργαστήρια του Τομέα Χαρακτητικής της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών της Αθήνας, με 42 έργα που δημιούργησαν επηρεασμένοι από τα χαρακτηριστικά καλλιτεχνών οι οποίοι εργάστηκαν στην Ελλάδα από το 1920 έως το 1990.

Στην έκθεση “Χαρακτητικές συνομιλίες. Οι νέοι Έλληνες χαρακτές απέναντι στους Έλληνες χαρακτές του παρελθόντος” συμμετέ-

χουν οι Χρήστος Αγγελόπουλος, Μιχάλης Αδάμης, Αλεξάνδρα Αναγνωστοπούλου, Βασιλική Αναστασίου, Φώτης Βάρθης, Κωνσταντίνος Γεώργιος, Τζίνα Δελλαπούδα, Σοφία Λιβανού, Ευριπίδης Παπαδοπετράκης, Κατερίνα Πασχαλίδου, Μιλτιάδης Πεταλάς, Μαρία Πολυδώρου, Μαρίνα Προβατίδου, Ιρένη Ραγκουζίνι, Γιάννης Σωτηρίου, Παναζής Τσέλιος, Θάνος Τσιούσης, Μυρτώ Φερεντίνου, Αναστασία Χαροκόπου, και Αριστέα Χαρωνίτη.

Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 29 Ιανουαρίου 2017 και πραγματοποιείται με τη συνεργασία των καθηγητών του Τομέα Χαρακτητικής της Σχολής Καλών Τεχνών και την υποστήριξη του Ινστιτούτου Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης.

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Όσα δεν σου είπα ποτέ

» Celeste Ng (μτφρ. Μιχάλης Μακρόπουλος, εκδόσεις Μεταίχμιο)

Υπάρχουν κάποια βιβλία που σου κεντρίζουν το ενδιαφέρον με την πρώτη ματιά στο βιβλιοπωλείο, έτσι απλά, χωρίς να έχεις ακούσει κάτι γι' αυτά, χωρίς να ξέρεις κάτι για τον δημιουργό, σου προκαλούν ένα αίσθημα οικειότητας, ναι, αυτό είναι: ένα αίσθημα οικειότητας. Κάποιες φορές το ένστικτο δικαιώνεται, κάποιες άλλες όχι. Δεν συμβαίνει μόνο με τα βιβλία αυτό, όχι;

Η Λίντια είναι νεκρή. Αλλά ακόμα δεν το ξέρουν. Είναι 3 Μαΐου του 1977, έξι και μισή το πρωί, και κανένας δεν ξέρει τίποτε, πέρα από τούτο το απλό γεγονός: Πως η Λίντια έχει αργήσει για το πρωινό.

Η πέτρα, που θα αναταράξει την επιφάνεια του νερού, έχει ήδη πέσει. Η Λίντια είναι νεκρή. Δεν θα εμφανιστεί για πρωινό, το δωμάτιο της είναι άδειο, το τηλεφώνημα στην αστυνομία για τη δόλωση εξαφάνισις θα ακολουθήσει. Τι προηγήθηκε όμως; Η Λίντια είναι νεκρή από την πρώτη γραμμή, η Λίντια θα πεθάνει στην τελευταία γραμμή. Ένας κύκλος, στο κέντρο του οποίου κείται νεκρή η κόρη της οικογένειας. Ο πατέρας, ο Τζέιμς, ασιατικής καταγωγής αντιμετώπισε -και ακόμα αντιμετωπίζει παρότι καθηγητής πανεπιστημίου- το πρόβλημα της διαφορετικότητας, ένας κίτρινος ανάμεσα σε λευκούς. Η μη-

τέρα, η Μέριλιν, που θέλησε να ξεφύγει από τη μοίρα της δικής της μητέρας, μοίρα συνυφασμένη με τα οικογενειακά, και να σπουδάσει ιατρική, βρέθηκε, λίγο πριν τελειώσει το κολέγιο, παντρεμένη με παιδί. Μετατόπισε τα δικά της όνειρα στη Λίντια, εκείνη έπρεπε να τα υλοποιήσει. Ο αδερφός, ο Νέιθαν, ζει στο περιθώριο της οικογενειακής προσοχής, στη σκιά της αδερφής του. Και η Χάνα, η τρίχρονη αδερφή, στη σκιά της σκιάς.

Ο τρόπος με τον οποίο η Σελέστ Ινγκ αποφασίζει να διηγηθεί την ιστορία της καθορίζει απόλυτα και την ίδια τη διήγηση, ορίζοντας ένα δεδομένο χρονικό σημείο περιστροφής, τον θάνατο της Λίντια. Όλα όσα προηγήθηκαν θα οδηγήσουν εκεί, έμμεσα ή άμεσα, με τον θάνατο στην τελευταία πράξη αναπόφευκτα να τα βαραίνει με έναν τρόπο διαφορετικό, μη αναστρέψιμο, τελεσίδικο. Ο παντογνώστης αφηγητής θα μοιράσει ισόποσα τον χρόνο σε καθένα από τα πέντε μέλη της οικογένειας, θα δώσει το βήμα για να ακουστεί η ιστορία του καθενός, μικρότερη ή μεγαλύτερη, η οποία θα συνθέσει, παρέα με τις άλλες, την κοινή οικογενειακή ιστορία.

Τα χαμένα όνειρα μεταφέρονται από γενιά σε γενιά, το αίσθημα του ανικανοποίητου διαιωνίζεται, όλες οι έξοδοι κινδύνου αποδεικνύονται τελικά άχρηστες, το αμερικανικό όνειρο διαθέτει πλήθος ρηγμάτων, οι δυνατότητες

δεν είναι άπειρες τελικά. Πυκνογραμμένο και ασφικτικό, το πρωτόλειο μυθιστόρημα της Ινγκ, διαβάζεται γρήγορα και αχόρταγα, με ένα μόνιμο σφίξιμο όμως, με έναν διαρκή θυμό από την πλευρά του αναγνώστη, κινείται στο όριο της αστυνομικής λογοτεχνίας -που οφείλεται ο θάνατος της Λίντια- χωρίς να το περνάει όμως ποτέ πραγματικά, καθώς επικεντρώνεται σε εκείνα που οδήγησαν στον θάνατό της. Ένα οικογενειακό δράμα, που θεωρητικά δεν φέρνει κάτι καινούργιο, κάτι άγνωστο, και όμως διαθέτει μια δυναμική ικανή να το χαράξει βαθιά στη μνήμη του αναγνώστη.

Κάποιες φορές το ένστικτο δικαιώνεται. Ευτυχώς.

ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Επιμορφωτικές συναντήσεις

Κύκλο επιμορφωτικών συναντήσεων για εφήβους με τίτλο: "Κορίτσια - Αγόρια: Χτίζοντας Υγιείς σχέσεις", διοργανώνει στο πλαίσιο των παράλληλων δράσεων της η Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας Αθλητισμού και Πολιτισμού του Δήμου Χανίων. Οι συναντήσεις απευθύνονται σε μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου και θα πραγματοποιηθούν στον χώρο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Χανίων. Στόχος των συναντήσεων είναι η ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα υγιών, ισότιμων σχέσεων, που βασίζονται στον αμοιβαίο σεβασμό και την αλληλοκατανόηση. Μέρους

της εκπαίδευσης αποτελεί και η αναγνώριση της βίας στις σχέσεις των εφήβων, καθώς και στους τρόπους απόρριψής της.

Ο στόχος θα επιτευχθεί μέσα από βιωματικά εργαστήρια (προβολές βίντεο, διαδραστικά παιχνίδια, αναγνώσεις βιβλίων, συζητήσεις) διαμορφωμένα κατάλληλα για κάθε εκπαιδευτική βαθμίδα.

Το πρόγραμμα θα υλοποιείται κάθε Τετάρτη έως τις 31 Μαΐου 2017 και κάθε συνάντηση θα έχει διάρκεια μιας ώρας. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων, στο τηλέφωνο 28213-41662.

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

Δημιουργία Μουσικών Συνόλων

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου για τη Διάδοση των Καλών Τεχνών στην Κρήτη αποφάσισε τη δημιουργία Μουσικών Συνόλων για το σχολικό έτος 2016 - 2017.

Την καθοδήγηση και την ευθύνη λειτουργίας τους θα έχει ο καταξιωμένος μαέστρος και δ/ντής Σπουδών Γιώργος Αραβίδης σε συνεργασία με καθηγητές του Βενιζελείου Ωδείου για το κάθε Μουσικό Σύνολο χωριστά. Σύνολο Εγχόρδων: υπό την επίβλεψη κ. Εντμοντ Αλέξη (δύο τμήματα αρχάριων και προχωρημένων, κάθε Σάββατο 12.00-14.00). Κιθαριστικό Σύνολο: υπό την επίβλεψη κ. Λάμπρου Μπέκιου (κάθε Σάββατο 10:30π.μ. - 12:30μ.). Σύνολα Σύγχρονης Μουσικής: υπό την επίβλεψη του κ. Νίκου Πλανά

(κάθε Σάββατο 12μ. - 2μ.μ.). Σύνολο Παραδοσιακής Κρητικής Μουσικής: υπό την επίβλεψη των κυριών Δημήτρη Βακάκη, Νεκταρίου Κλωστράκη (με τη συμμετοχή όλων των παραδοσιακών οργάνων). Φωνητικό Σύνολο: υπό την επίβλεψη κας Δέσποινας Δρακάκη. Βυζαντινή Χορωδία: υπό την επίβλεψη κ. Αντώνη Κλουβιδάκη. Παιδική Χορωδία: υπό την επίβλεψη κας Μαρίας Κουτουλάκη (σε δύο τμήματα κάθε Σάββατο). Στα παραπάνω σύνολα μπορούν να συμμετέχουν εκτός των μαθητών του Βενιζελείου Ωδείου και οποιοσδήποτε άλλος μαθητής ή μουσικός το επιθυμεί. Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλ. 28210-43067 από 9π.μ. - 9μ.μ.

Βιβλία

Μία από τις δύο

Ντανιέλ Σάδα

Μετάφραση: Κλαίτη Σωτηριάδου
Εκδόσεις Καστανιώτη

Οι αδελφές Γκαμάλ διατηρούν ένα εργαστήριο ραπτικής στο Οκάμπο, μια επαρχιακή πόλη του Μεξικού. Η Γκλόρια και η Κονσιτουσιόν είναι μοδίστρες, γερωντοκόρες και δίδυμες. Η μοναδική τους

διαφορά είναι μια τεράστια ελιά που έχει η μία πάνω στη δεξιά ωμοπλάτη. Κατά τα λοιπά είναι ολόιδιες, σαν αντικριστοί καθρέφτες. Ολη τους η ζωή περιστρέφεται γύρω από την προσπάθεια μιας απίστευτης ομοιότητας που θεωρούν μάλλον ευλογία. Γι' αυτό και έχουν δημιουργήσει έναν δικό τους κόσμο από μικρές, τελετουργικές συνωμοσίες. Όπου κάποια στιγμή εμφανίζεται ένας επίδοξος μνηστήρας, ένας ανυποψίαστος κτηνοτρόφος. Η μεταξύ τους ισορροπία κλονίζεται και φοβούνται ότι αυτό που τις ενώνει μπορεί να είναι και κατάρα. Τα φαντάσματα του αποχωρισμού και της αντιζηλίας αναδύονται απειλητικά καθώς η σχέση των δύο αδελφών οδηγείται σε ένα οριακό σημείο. Το Μία από τις δύο είναι μια σύντομη αλλά χαριτωμένη φαρσοκωμωδία που πειραματίζεται σοβαρά με τα όρια της ανθρωπίνης ταυτότητας. Ο Ντανιέλ Σάδα, συγγραφέας που εμπλούτισε τη μεξικανική πεζογραφία αποσπώντας τον θαυμασμό του Κάρλος Φουέντες και του Ρομπέρτο Μπολάνιο, μεταφράζεται για πρώτη φορά στα ελληνικά. Το βιβλίο αποτελεί την καλύτερη εισαγωγή στο πληθωρικό του σύμπαν.

Ο τσάρος της αγάπης και της τέκνο

Anthony Marra

Μετάφραση: Αχιλλέας Κυριακίδης
Εκδόσεις: Ικαρος

Τη δεκαετία του 1930 στο Λένινγκραντ, ένας ζωγράφος - διορθωτής επεξεργάζεται επίμαχες φωτογραφίες για λογαριασμό του Κόμματος του Στάλιν, σβήνοντας και αλλοιώνοντας πρόσωπα με τον αερογράφο του. Μαγεμένος από την εικόνα μιας μπαλαρίνας, βρίσκεται κατηγορούμενος για σχέση με την πολωνική κατασκοπεία. Μια ομάδα γυναικών αφηγείται τις ιστορίες της αλλά και αυτές των γιαγιάδων τους, πρώην κρατουμένων της Γκουλάγκ, που εγκαταστάθηκαν σε πόλη ορυχείων της Σιβηρίας. Δύο ζεύγη αδερφών μοιράζονται μια άγρια, προστατευτική αγάπη. Νεαροί άνδρες σε ολόκληρη την πρώην Σοβιετική Ένωση αντιμετωπίζουν τη βία στο σπίτι και στο στρατόπεδο. Μεγάλες θυσίες γίνονται και στο όνομα ενός πετρελαιοειδούς τοπίου, το οποίο είναι συνηθισμένο εκτός από το σχεδόν ακατανόητο ειρηνικό παρελθόν που απεικονίζει.

Η μετλαγοχολία της αντίστασης

László Krasznahorkai

Μετάφραση: Ιωάννα Αβραμίδου
Εκδόσεις: Πόλις

Σε μια μικρή και λησμονημένη από τον Θεό πόλη της Ουγγαρίας, χαμένη μέσα στην ομιχλώδη και παγωμένη λεκάνη των Καρπαθίων, πλανάται η απροσδιόριστη απειλή μιας επικείμενης κατα-

στροφής. Η απειλή, που δεν κατονομάζεται ποτέ, επιτείνεται όταν καταφτάνει στην πόλη ένα μυστήριο που κουβαλάει μαζί του μια γιγαντιαία φάλαγα και επιδεικνύει τον παράδοξο "Πρίγκιπα" με τα τρία μάτια. Οι τρομαγμένοι πολίτες νιώθουν πως πρέπει να αντιδράσουν και καταφεύγουν σε οτιδήποτε νομίζουν πως μπορεί να δαμάσει το χάος, από τη μουσική ως τον φασισμό. Και ανάμεσα στους μοχθηρούς ή άβουλους κατοίκους της πόλης ξεχωρίζει ο αλαφοϊσκωτός Βάλουσκας, ο τρυφερός ήρωας του βιβλίου, η μοναδική αγνή και ευγενική ψυχή.

Το οδοιπορικό ενός μετανάστη

Παναγιώτης Αναστασιάδης

Εκδόσεις: Κέδρος

Το οδοιπορικό ενός μετανάστη είναι ένα αυτοβιογραφικό μυθιστόρημα που γράφτηκε στο Κεφαλάρι Δράμας, στη μνήμη των γονέων του συγγραφέα, Γιωρίκας και Φωτεινής.

Ο Γιωρίκας ήταν το πρωτοπαλικάρο του θείου του Σάββα Παπαδόπουλου (γνωστού με το προσωνύμιο Χάτζικας και αντίπαλου του Τοπάλ Οσμάν). Ο μεν Χάτζικας κρεμάστηκε, έλεγε ο Γιωρίκας, από τους Τούρκους, και ο ίδιος διέφυγε δύο φορές το θάνατο.

Το 1916 ο Γιωρίκας πολέμησε αντάρτης στα βουνά της Κερασούντος για την ανεξαρτησία του Πόντου. Εφυγε από τον Πόντο για το Βατούμ με τους γονείς του και στη συνέχεια για την Οδοσσό. Το 1922 ήρθε στην Ελλάδα και διάλεξε για τόπο παραμονής του το Κεφαλάρι Δράμας.

Ο συγγραφέας πραγματεύεται την ελληνική μετανάστευση κατά τη δεκαετία του '60, μετά τον καταστροφικό Β' Παγκόσμιο πόλεμο και τα πέτρινα χρόνια που ακολούθησαν τον ολέθριο Εμφύλιο. Περιγράφει τα προβλήματα προσαρμογής του Έλληνα εργαζόμενου στην ξένη κοινωνία, τα απατηλά όνειρά του, καθώς και την απόδοσή του ως βιομηχανικού εργατή.

Τέλος, ο συγγραφέας παρουσιάζει τη Γερμανία και την εν γένει συμπεριφορά του μεταπολεμικού Γερμανού προς τον Έλληνα μετανάστη.

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΣ

Τρυφερότητα και ευαισθησία μέσα από την ανθρώπινη κίνηση σε... φόντο ασπρόμαυρο στην έκθεση του Χανιώτη φωτογράφου Μιχάλη Καλαϊτζάκη με τίτλο “Φθινόπωρο 2016” που συνεχίζεται στον χώρο του Boheme στην παλιά πόλη. Δεκαοκτώ φωτογραφίες με πρωταγωνιστές τα σώματα μέσα στην οικογένεια, αποτελούν τον προπομπό ενός βιβλίου με τίτλο “Ατοπία” που αναμένεται να κυκλοφορήσει τους επόμενους μήνες από τον φωτογράφο.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΛΑΪΤΖΑΚΗΣ

Τρυφερότητα και ευαισθησία σε ασπρόμαυρο φόντο

«Ξεκίνησα να φωτογραφίζω για αυτό το θέμα ήθελα να αποτυπώσω ζευγάρια παραβιάζοντας τον ιδιωτικό τους κόσμο, στα όρια που μου επέτρεπαν φυσικά. Αυτό ξεκίνησε το 2008. Στην πορεία είδα ότι υπήρχε μια εξέλιξη. Αλλάζε η κατάσταση στην Ελλάδα, ο κόσμος γινόταν υπερβολικά άνετος μέσα στο σπίτι του και συνήθιζε να μένει περισσότερο σε αυτό, και αυτό προσπάθησα να δείξω με τις φωτογραφίες μου. Αυτήν την αλλαγή. Για ενάμιση χρόνο στιδίοποτε τραβούσα ήταν... άχρηστο, μέχρις ότου προχώρησα πιο βαθιά σε αυτό που ήθελα» λέει ο καλλιτέχνης μιλώντας μας για αυτά που τον ενέπνευσαν.

Η επιλογή των φωτογραφιών που παρουσιάζονται στην έκθεση έγινε πολύ προσεγμένα από ένα πολύ μεγάλο όγκο υλικού που θα υπάρχει στο βιβλίο “Ατοπία”.

«Το βιβλίο θα έχει συνολικά 180 φωτογραφίες. Ουσιαστικά είναι μια προσπάθεια να εξηγήσω την κρίση που υπάρχει μέσα στην οικογένεια, από εκεί ξεκίνησε το project. Δεν θέλω να μπλεχτώ με την οικονομική κρίση στενά, δεν είμαι οικονομολόγος. Απλά θεωρώ ότι όλα αυτά περνάνε μέσα στην οικογένεια» εξηγεί ο Μιχάλης. Στις φωτογραφίες του πρωταγωνιστεί το ανθρώπινο σώμα, όχι όμως το πρόσωπο. Αυτό δεν ήταν καθόλου τυχαίο... «από τις 180 φωτογραφίες, δεν είναι 5-6 αυτές όπου φαίνεται κάπως το πρόσωπο. Δεν επικεντρώνομαι στο πρόσωπο και αυτό γιατί συνήθως σε μια φωτογραφία που αποκαλύπτεται το πρόσωπο είναι αυτό που κοιτάζουμε πρώτα, το παρατηρούμε και θέλουμε να βγάλουμε συναισθήματα από αυτό. Στόχος μου ήταν η καταγραφή ανθρώπινων κινήσεων και συμπεριφορών». Όλες οι φωτογραφίες έχουν τραβηχτεί στα Χανιά και οι περισσότερες είναι σκηνοθετημένες, με τον φωτογράφο να υπεισέρχεται στον ιδιωτικό κόσμο των οικογενειών. «Πώς το κατάφερες αυτό» ρωτάμε τον Μιχάλη. «Αυτό που έλεγα στα ζευγάρια μιας οικογένειας είναι ότι δεν επεμβαίνω στον κόσμο σας, θέλω να φωτογραφίσω απλά ότι κάνατε πριν έλθω στο σπίτι σας!» είναι η απάντησή του.

Όλη η σειρά φωτογραφιών είναι ασπρόμαυρη, με τον κόσμο να μένει σε κάθε φωτογραφία αναζητώντας τι “κρύβεται” πίσω από αυτή.

«Μου αρέσει που ο επισκέπτης της έκθεσης δεν μπορεί να ξεχωρίσει αρχικά τα μέρη του σώματος που βλέπει. Αυτό τον κάνει να παραμένει στην εικόνα περισσότερο!

«Προσωπικά δεν θέλω να γεννήσω συναισθήματα αλλά σκέψεις. Απουσιάζει αρκετά το συναίσθημα από τον τρόπο που τραβάω φωτογραφίες, άσχετα αν δημιουργείται από μόνο του στη συνέχεια από τον ίδιο τον θεατή»

Προσωπικά δεν θέλω να γεννήσω συναισθήματα αλλά σκέψεις. Απουσιάζει αρκετά το συναίσθημα από τον τρόπο που τραβάω φωτογραφίες, άσχετα αν δημιουργείται από μόνο του στη συνέχεια από τον ίδιο τον θεατή» τονίζει ο Μιχάλης.

Το προσέδιο για το βιβλίο που θα ακολουθήσει την έκθεση είναι έτοιμο, οι συζητήσεις με το τυπογραφείο προχωρούν και βρίσκεται στην αναζήτηση υποστηρικτή ώστε να προχωρήσει στην έκδοσή του. Η εποχή δεν είναι η καλύτερη για να καταφέρει να δείξει τη δουλειά του ένας φωτογράφος, να εκθέσει αλλά και να βγάλει ένα λεύκωμα, ένα βιβλίο.

«Στην έκθεση δεν δυσκολεύτηκε, να 'ναι καλά τα παιδιά του Boheme. Όταν θέλεις όμως να εκδώσεις βιβλίο, να κάνεις κάτι αξιοπρεπές, με σοβαρό τύπωμα, σοβαρή ανάλυση χρωμάτων, ένα κείμενο από ένα άνθρωπο που να ξέρει από φωτογραφία, αυτά σημαίνουν κόστος. Οι εκδοτικοί οίκοι που προωθούν φωτογραφικά βιβλία είναι λίγοι και όταν πας να τους παρουσιάσεις ένα βιβλίο σου λένε να προχωρήσεις σε αυτοέκδοση ή να τους... χαρίσεις τη δουλειά! Παρόλα αυτά προσπάθησα για το καλύτερο!» δηλώνει ο Μιχάλης Καλαϊτζάκης.

Τα τελευταία λόγια της συζήτησης αυτής ανήκουν φυσικά στον καλλιτέχνη... «για μένα είναι σημαντικό η φωτογραφική κοινότητα να μένει ενωμένη, να σκέφτεται με σύνεση τα θέματα που θέλει να τραβήξει, αποφεύγοντας τα ευκαιριακά και αυτά που είναι απλά στη μόδα. Να εστιάζει στη μεταφορά σκέψεων, σκέψεων που πρέπει να σεβόμαστε».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΚΑΠΑΝΗ

Η Αρχαία Απτέρα αποκαθύπτεται

■ Μετά από 18 χρόνια ξεκίνησε ξανά η ανασκαφή της ρωμαϊκής αστικής οικίας

■ Τελετή υιοθεσίας του Αρχαίου Θεάτρου αύριο Κυριακή από το 2ο Γυμνάσιο Χανίων και το Γυμνάσιο Βάμου

ΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

Η ιστορία της Αρχαίας Απτέρας από τον 8ο αι. π.Χ. μέχρι σήμερα, “ξετυλίγεται” μέσα από τις σημαντικές εργασίες της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χανίων που αυτήν την περίοδο βρίσκονται σε εξέλιξη στην αρχαία πόλη. Την σπουδαιότητά της στην αρχαιότητα μαρτυρούν τα μεγάλα δημόσια κτήρια και μνημεία που έχει φέρει στο φως η αρχαιολογική σκαπάνη.

Μια ακόμη σημαντική ψηφίδα, έρχονται να προσθέσουν -18 χρόνια μετά την πρώτη ανασκαφή- οι νέες ανασκαφικές εργασίες της Αρχαιολογίας στη ρωμαϊκή αστική οικία με τους εντυπωσιακούς κίονες, της οικίας δηλαδή μιας εύπορης οικογένειας, όπως συναντάται σε αντίστοιχα γνωστά παραδείγματα π.χ. στην Κνωσό και στην Ελεύθερνα. Το ανασκαφικό έργο, που βρίσκεται σε εξέλιξη, πρόκειται να δώσει πολλά σημαντικά δεδομένα όχι μόνο για τον τύπο των οικιών στην Απτέρα, αλλά και για την καθημερινή ζωή των κατοίκων της. Σημαντικό ακόμα θα είναι το έργο της αναστήλωσης της περίστυλης αυλής με τους κίονες οι οποίοι βρίσκονται ανέπαφοι πάνω στο έδαφος μετά τον ισχυρό σεισμό του 365 μ.Χ. Μάλιστα για το έργο υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη.

Με αφορμή τη νέα ανασκαφή της ρωμαϊκής αστικής οικίας αλλά και την τελετή υιοθεσίας του Αρχαίου Θεάτρου της Απτέρας αύριο Κυριακή στις 11:30 το πρωί από μαθητές του 2ου Γυμνασίου Χανίων και του Γυμνασίου Βάμου, οι “διαδρομές” μίλησαν με τη διευθύντρια της ανασκαφής της ρωμαϊκής αστικής οικίας Βάννα Νινιού - Κινδελή και τη δρ αρχαιολόγο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χανίων Κατερίνα Τζανακάκη.

Αεροφωτογραφία αρχαίου θεάτρου Απτέρας: Δημήτρης Τζωρτζάκης.

Το αρχαίο θέατρο

Μια πραγματική αποκάλυψη αποτελεί πλέον το αποκαταστημένο αρχαίο θέατρο της Απτέρας. Οι εργασίες αποκατάστασης ολοκληρώθηκαν ακριβώς έναν χρόνο πριν, τον Νοέμβριο του 2015 από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων. Η εκτέλεση του έργου είχε ξεκινήσει από την πρώην ΚΕ΄ ΕΠΚΑ το 2012 με συγχρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ ύψους 2.440.000 ευρώ.

Λίγο πριν την υιοθεσία του, από μαθητές του 2ου Γυμνασίου Χανίων και του Γυμνασίου Βάμου, το πρωί της Κυριακής, στο αρχαίο θέατρο της Απτέρας μας “ξεναγεί” η δρ αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χανίων Κατερίνα Τζανακάκη.

Το θεατρικό οικοδόμημα είναι κατασκευασμένο εξ ολοκλήρου από τοπικό πωρόλιθο και χωροθετήθηκε κοντά στη νοτιοανατολική είσοδο της πόλης σε φυσική κοιλάδα του εδάφους με νότιο προσανατολισμό και θέα τα Λευκά όρη. Τα κύρια μέρη του θεάτρου της Απτέρας είναι **το κοίλο, η ορχήστρα** και **η σκηνή**. Συνολικά η χωρητικότητα του θεάτρου κατά την αρχαιότητα υπολογίζεται σε 3.700 θεατές.

Η **ορχήστρα** του θεάτρου της Απτέρας με ακτίνα μόλις 5,45μ., αποτελεί μια από τις μικρότερες ορχήστρες αρχαίου θεάτρου, στοιχείο που υποδηλώνει ότι προοριζόταν κυρίως για μουσικά και θεατρικά δρώμενα. Το δάπεδό της είναι κατασκευασμένο από καλά πατημένο χώμα και στο κέντρο της διατηρείται η κυκλική λίθινη βάση της θυμέλης, του βωμού του θεού Διόνυσου, όπου πριν από κάθε παράσταση προ-

Τελετή υιοθεσίας του Αρχαίου Θεάτρου Απτέρας θα πραγματοποιηθεί αύριο στις 11:30 το πρωί από μαθητές του 2ου Γυμνασίου Χανίων και Γυμνασίου Βάμου (φωτ. πρόβας τελετής: Ειρ. Καλαϊτζάκη).

σφέρονταν θυσίες.

Η **σκηνή**, ορθογώνιο, μακρόστενο οικοδόμημα στην περιφέρεια της ορχήστρας απέναντι από το κοίλο, ήταν ο χώρος που εκτυλισσόταν η θεατρική δράση. Η σκηνή που σώζεται σήμερα στην Απτέρα προέκυψε κατά τις μετασκευές της ρωμαϊκής περιόδου. Ανατολικά και δυτικά του θεάτρου βρίσκονται οι αντίστοιχες **πάροδοι**.

Εντυπωσιακή και μεγάλης σημασίας για το θέατρο είναι η **λιθόστρωτη οδός** που εντοπιζέ-

ται στα ανατολικά του θεάτρου και χρονολογείται στην ελληνιστική εποχή. Το συνολικό της μήκος είναι 55μ. ενώ το μέγιστο πλάτος της 1,60μ. Εξυπηρετούσε την πρόσβαση προς την ορχήστρα μέσω της ανατολικής παρόδου. Για την άνοδο στο επιθέατρο υπήρχε κλίμακα στα ανατολικά του. Από τα ανασκαφικά δεδομένα συμπεραίνεται ότι εξυπηρετούσε και άλλα δημόσια κτήρια της πόλης που βρίσκονταν κοντά στο θέατρο, μεταξύ των οποίων και ιερά. Οι κύ-

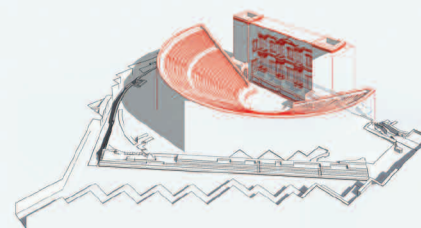
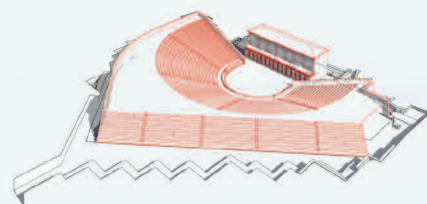
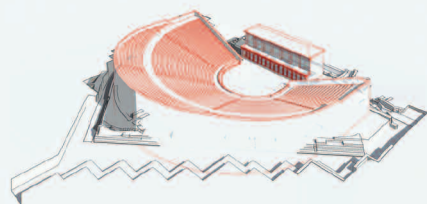
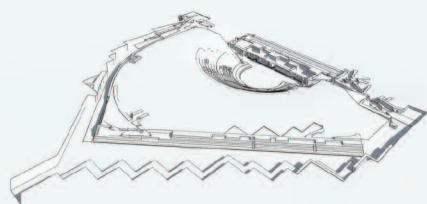
ριες οικοδομικές φάσεις του θεάτρου της Απτέρας είναι τρεις: η ελληνιστική, η ρωμαϊκή Α΄ και η ρωμαϊκή Β΄.

Η αποκατάσταση του θεάτρου

Το κοίλο του θεάτρου υπέστη μεγάλη καταστροφή κατά τα τέλη του 19ου - αρχές 20ου αιώνα, όταν κατασκευάστηκε ασβεστοκάμιнос στο κέντρο του, υλικό καύσης της οποίας αποτέλεσαν τα εδώλια και τα υπόλοιπα αρχιτεκτονικά μέλη του θεάτρου. Εξαιτίας αυτής της καταστροφής διατηρείται σήμερα μικρό τμήμα των εδωλίων και των κερκίδων του θεάτρου.

Η υπόβαση των εδωλίων έδωσε στους αρχαιολόγους τη γεωμετρία του κοίλου βάσει της οποίας μπόρεσε να πραγματοποιηθεί η αποκατάστασή του. Τα περισυλλεγμένα εδώλια επαναποθετήθηκαν σε ομόλογες θέσεις και τα νέα μέλη κατασκευάστηκαν από παρόμοιο φυσικό λίθο. Όσα εδώλια σώζονταν σπασμένα, συγκολλήθηκαν επί τόπου και όσα διατηρούνταν αποσπασματικά συμπληρώθηκαν σύμφωνα με την ενδεδειγμένη μεθοδολογία. Η τελική επιφάνεια όλων των νέων μελών λαξεύθηκε με εργαλεία παρόμοια με τα αρχαία, ώστε να προσομοιάζει με την επιφάνεια των αρχαίων μελών.

Πολλά από τα καταπεσμένα αρχιτεκτονικά μέλη των παρόδων που προέκυψαν από την ανασκαφική έρευνα, ανατάχθηκαν στην αρχική τους θέση, με αποτέλεσμα σήμερα η αναστηλωμένη δυτική πάροδος να φτάνει σε ύψος τα 3μ., ενώ η ανατολική να πλησιάζει τα 2μ.

Η **τριδιάστατη αναπαράσταση** του θεατρικού οικοδομήματος στηρίχθηκε στα συμπεράσματα που προέκυπταν καθόλη τη διάρκεια του έργου για την έκταση του μνημείου και το συνολικό του. Οι κύριες οικοδομικές φάσεις του θεάτρου της Απτέρας όπως αποτυπώνονται παραπάνω είναι τρεις: η ελληνιστική, η ρωμαϊκή Α και η ρωμαϊκή Β'.

Να σημειωθεί πως υπεύθυνες του έργου ήταν διαδοχικά η Αναστασία Τζιγκουνάκη, προϊσταμένη της πρώην ΚΕ' ΕΠΚΑ και από τη σύσταση της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χανίων τον Νοέμβριο του 2014, η Κατερίνα Τζανακάκη, αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χανίων.

ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ 18 ΧΡΟΝΙΑ

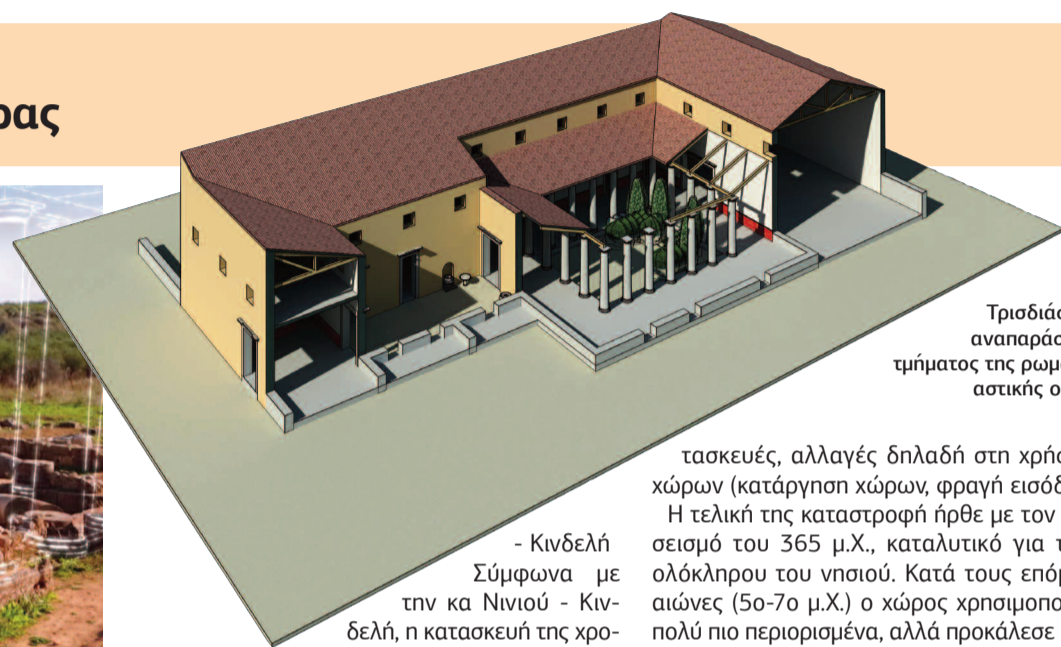
“Φως” στη ρωμαϊκή αστική οικία της Απτέρας

Ψηφιακή απεικόνιση της εντυπωσιακής περίστυλης αυλής στη ρωμαϊκή αστική οικία.

Στα δυτικά του θεάτρου της αρχαίας πόλης της Απτέρας απλώνεται ο πυκνός πολεοδομικός ιστός των οικιών. Η πρώτη άρχισε να έρχεται στο φως, ήδη τη δεκαετία του 1990. Η Προγραμματική Σύμβαση της Περιφέρειας Κρήτης

με την Εφορεία Χανίων έδωσε τη δυνατότητα να ξαναρχίσει η συστηματική ανασκαφή της ρωμαϊκής αστικής οικίας μετά από δεκαοκτώ χρόνια, επισημαίνει στις “διαδρομές” η διευθύντρια της ανασκαφής, αρχαιολόγος Βάννα Νινιού

Τριδιάστατη αναπαράσταση τμήματος της ρωμαϊκής αστικής οικίας.

- Κινδελή
Σύμφωνα με την κα Νινιού - Κινδελή, η κατασκευή της χρονολογείται στον 1ο αιώνα μ.Χ.,

εποχή κατά την οποία η πόλη γνώρισε νέα άνθηση και οικοδομήθηκαν πολλά δημόσια κτήρια. Τα δεδομένα των ανασκαφών των τελευταίων ετών στο θέατρο και στην οικία, έχουν δείξει ότι κάποια καταστροφή που έγινε μετά τα μέσα του 2ου αιώνα μ.Χ., ανάγκασε τους κατοίκους να κάνουν επισκευές ή και με-

τασκευές, αλλαγές δηλαδή στη χρήση των χώρων (κατάργηση χώρων, φραγή εισόδων).

Η τελική της καταστροφή ήρθε με τον ισχυρό σεισμό του 365 μ.Χ., καταλυτικό για τη ζωή ολόκληρου του νησιού. Κατά τους επόμενους αιώνες (5ο-7ο μ.Χ.) ο χώρος χρησιμοποιήθηκε πολύ πιο περιορισμένα, αλλά προκάλεσε και σημαντικές καταστροφές σε ορισμένα τμήματα.

Πρόκειται για τυπικό δείγμα ρωμαϊκής αστικής οικίας, της οικίας δηλαδή μιας εύπορης οικογένειας, όπως συναντάται στα περισσότερα αντίστοιχα γνωστά παραδείγματα στην Κρήτη (Κίσσαμος, Ελεύθερνα, Κνωσός), τα οποία ακολουθούν τα βασικά αρχιτεκτονικά πρότυπα των οικιών της ελληνιστικής περιόδου.

Οι κίονες της περίστυλης αυλής

Τον κεντρικό χώρο του σπιτιού καταλαμβάνει περίστυλη αυλή με 5x7 κίονες, η οποία περιβάλλεται από στοά στεγασμένη με κεραμοσκεπή. Όπως αναφέρει η διευθύντρια της ανασκαφής, σπαράγματα τοιχογραφιών που βρέθηκαν σε όλο τον χώρο της στοάς, πεσμένα κατά την καταστροφή, δείχνουν ότι ήταν διακοσμημένη με πλούσιο χρωματικό διάκοσμο (ερυθρό, μαύρο, ωχρό, πρασινωπό κ.λπ.) Στην αυλή υπήρχε κήπος και διακοσμητικά γλυπτά μικρού μεγέθους. Γύρω της αναπτύσσονταν τα δωμάτια του σπιτιού. Πολύ μεγάλος χώρος που έχει ερευνηθεί εν μέρει προς τα βόρεια, ίσως ταυτίζεται με τον χώρο των συμποσίων.

Προς τα νότια επικοινωνεί με δεύτερη αυλή, το αίθριο, στο οποίο υπάρχει στέρνα για τη συλλογή των ομβρίων υδάτων και λίθινη βάση για τη στήριξη της λεκάνης δίπλα της. Στον ίδιο χώρο βρίσκεται λίθινος τραπητής (εργαλείο σύνθλιψης της ελιάς) για την εξυπηρέτηση των οικιακών αναγκών.

Τα γλυπτά της Αρτέμιδος και του Απόλλωνος

Πέντε κατώφλια προς τα δυτικά και τα ανατολικά του αιθρίου οδηγούν σε άλλα δωμάτια του σπιτιού ενώ προς τα νότια επικοινωνεί με τον χώρο της κύριας εισόδου. Ο χώρος αυτός, κεραμοσκεπής επίσης, που ερευνήθηκε πριν από ένα χρόνο περίπου, έδωσε σημαντικά στοιχεία για την αρχιτεκτονική και τη λειτουργία της οικίας, αλλά ήταν και η αφορμή να εντοπιστεί η λιθόστρωτη οδός. Με άξονα Α-Δ, φαίνεται να συνδέει την οικία με το δρόμο του θεάτρου και δίνει περισσότερα στοιχεία για τον πολεοδομικό ιστό της πόλης.

Εδώ, ήρθε στο φως το σημαντικότερο μέχρι τώρα εύρημα της ανασκαφής. Τα δύο μικρού μεγέθους γλυπτά, της Αρτέμιδος και του Απόλλωνος. Η Αρτεμις, θεά προστάτιδα της Απτέρας, είναι φτιαγμένη από χαλκό και ο Απόλλων από μάρμαρο, και τα δύο σε πολύ καλή κατά-

σταση διατήρησης. Πιθανότατα αποτελούσαν το οικιακό ιερό, συνηθισμένο σ' αυτές τις οικίες, κάτι ανάλογο με τα εικονοστάσια πολλών χριστιανικών σπιτιών.

Το ανασκαφικό έργο, που βρίσκεται σε εξέλιξη, πρόκειται να δώσει πολλά σημαντικά δε-

δομένα όχι μόνο για τον τύπο των οικιών στην Απτέρα, αλλά και για την καθημερινή ζωή των κατοίκων της, σύμφωνα με την κα Νινιού - Κινδελή. Σημαντικό ακόμα θα είναι το έργο της αναστήλωσης της περίστυλης αυλής για το οποίο υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη.

Μπορείτε να δείτε εντυπωσιακό βίντεο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χανίων με ψηφιακή απεικόνιση του αρχαίου θεάτρου και της ρωμαϊκής αστικής οικίας με την περίστυλη αυλή στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://vimeo.com/176438470>

Παιδότοπος

Γυμνάσιο Σούδας

Εκτός Υλης

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!

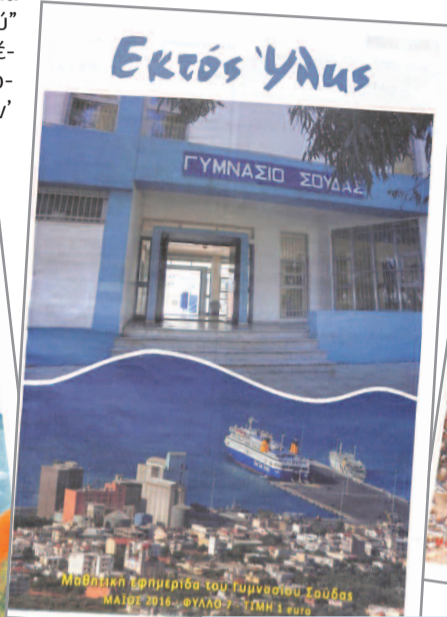
Στην κεντρική θέση του σημερινού Παιδότοπου το εξώφυλλο του τελευταίου (7ου) φύλλου, ενός ιδιαίτερα επιμελημένου φύλλου 32 σελίδων, μεγάλου σχήματος, της μαθητικής εφημερίδας "Εκτός Υλης", του Γυμνασίου Σούδας που κυκλοφορήθηκε με το τέλος της περασμένης σχολικής χρονιάς. Σε περίοπτες θέσεις και τα εξώφυλλα των δύο προηγούμενων φύλλων, τα οποία μαζί με το τε-

λευταίο μου έδωσε τις προάλλες το γειτονάκι μου ο Αντώνης Σώκος (μου είχε δώσει και πέρυσι το 6ο φύλλο κι είχα γράψει γι' αυτό στον Παιδότοπο στις 25 Ιουλίου), που έχει την τύχη να είναι μαθητής στο εν λόγω ανοικτό στη ζωή και στην κοινωνία σχολείο.

"Ζηλευτό περιβόλι" το αποκαλεί μια μαθήτριά του, η Ηλιάνα Καβαρλίγκου, σ' ένα ποίημά της, που πολύ μου άρεσε, όπως επίσης και όλες με όλες οι "επί παντός επιστητού" άλλες εργασίες. Τι να πρωτοχωρέσει απ' αυτές, στον χώρο που απομένει! Ποια να βάλω, ποιαν ν' αφήσω! Και

ποιούς αλήθεια να πρωτοεπαινέσω! Τους μαθητές που έχουν καλούς δασκάλους ή τους δασκάλους που έχουν καλούς μαθητές; Αξία υπεράξια τα παιδιά της Συντακτικής Ομάδας, άξιοι υπεράξιοι και οι δάσκαλοί τους, διαχρονικά! Καλή συνέχεια τόσο στα εντός όσο και στα εκτός ύλης ταξίδια σας, καλά μου "Δασκαλάκια!" Και στο επόμενο (8ο) φύλλο με το καλό! Για να ξαναγράψω...

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης, δάσκαλος**

Εβδομάδα εθελοντισμού στο γυμνάσιο Σούδας

Η Εβδομάδα εθελοντισμού επισκέφθηκε το γυμνάσιο Σούδας, το οποίο την καλωσόρισε με χαρά και προθυμία.

Κάθε Graffiti στον τοίχο αντικαταστάθηκε με χρώματα και εικόνες μέσα από την απεριόριστη φαντασία του κάθε παιδιού που μπορεί να τρέχει σε πράσινα απλώματα, παραλίες με χρυσή αμμουδιά και ό,τι άλλο μπορεί να φανταστεί κανείς.

Σε αυτά συμμετείχαν οι καθηγητές και οι "μικροί" Πικάσο του σχολείου μας που με διασκέδαση, τρέλα και όρεξη για κάτι διαφορετικό (η απουσία από το μάθημα που δε μας ξετρελαίνει) πραγματοποίησαν όλα αυτά.

Όπως επίσης αποδείχτηκε ότι το γυμνάσιο μας είναι επιδέξιο και στην κππουρική μιας που στα παλιά άδεια παρτέρια είναι φυτεμένα με κόπο και φροντίδα πολύχρωμα κι εντυπωσιακά λουλούδια που στολίζουν τώρα την αυλή του σχολείου.

Συχαρητήρια στους μαθητές που συμμετείχαν και στους καθηγητές που οργάνωσαν μια εβδομάδα διασκέδασης, χαράς και δημιουργίας.

Σώκος Αντώνης, Β5

Βαθμοί τριμήνου αιτία πονοκεφάλου

Όταν πλησιάζει η στιγμή που οι μαθητές παίρνουν τους βαθμούς του τριμήνου έρχεται και το άγχος. Όλοι σχεδόν οι μαθητές, άλλοι περισσότερο, άλλοι λιγότερο έχουν άγχος. Οι λόγοι του άγχους για τον καθένα μπορεί να είναι διαφορετικοί όμως το άγχος υπάρχει.

Κάποια παιδιά στην πρώτη τάξη, συνήθως αγχώονται για το άγνωστο, άλλα για τις αντιδράσεις των γονιών τους άλλα ανησυχούν εάν οι προσδοκίες τους θα αποδειχτούν σωστές. Μόνο οι πολύ καλοί μαθητές των μεγάλων τάξεων που πια είναι σίγουροι και έχουν εμπιστοσύνη στον εαυτό τους δεν έχουν κανένα απολύτως άγχος.

Αυτό που έχει σημασία είναι η προσπάθεια. Κάθε παιδί θα πρέπει να προσπαθεί όσο περισσότερο μπορεί να τα καταφέρει όσο το δυνατόν καλύτερα. Δεν έχουν όλα τα παιδιά τις ίδιες δυνατότητες. Όμως το κάθε παιδί πρέπει να προσπαθεί να φτάσει στο μέγιστο των δυνατοτήτων του. Οι γονείς όταν βλέπουν ότι το παιδί τους προσπαθεί δεν πρέπει να το αγχώουν αλλά να χαίρονται με την προσπάθειά του. Ένα αγχωμένο παιδί δεν μπορεί να στέκεται σταθερά στα πόδια του.

Τι χρειάζεται λοιπόν ένα παιδί;

Χρειάζεται καθηγητές που θα αναγνωρίζουν την προσπάθειά του, θα την επιβραβεύουν και θα το ενθαρρύνουν.

Χρειάζεται ελεύθερο χρόνο, διασκέδαση, φαντασία, φίλους και όνειρα που να είναι δικά του.

Χρειάζεται γονείς που θα χαίρονται με τις επιτυχίες του και θα το στηρίζουν στις αποτυχίες του. Που θα το αγαπούν για αυτό που είναι.

Μόνο η αγάπη, η αποδοχή, η ενθάρρυνση και ο σεβασμός θα κάνουν ένα παιδί να ξεχωρίσει και θα του δώσουν τα φτερά να κυνηγήσει τα όνειρά του.

Φραντζεσκάκη Στέφη Α4

Συμμαχικό νεκροταφείο Σούδας

Στην περιοχή "Βλπέτες", δυτικά του όρμου της Σούδας σε ένα θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον βρίσκονται οι τάφοι Στρατιωτών των συμμάχων που έπεσαν στους αγώνες για την ελευθερία, κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Το κοιμητήριο κτίστηκε και συντηρείται από την Κοινοπολιτειακή Επιτροπή στρατιωτικών ταφών και έγινε μετά τον πόλεμο για να περιλάβει τους τάφους όλων των στρατιωτών της Κοινοπολιτείας που σκοτώθηκαν στην Κρήτη. Αρχιτέκτονας ήταν ο Louis De Soissons.

Στο μνημείο του Πολεμικού Κοιμητηρίου Φαλήρου μνημονεύονται αυτοί, των οποίων οι τάφοι ήταν ανώνυμοι. «Η γη πάνω στην οποία εξαπλώνεται το νεκροταφείο», όπως αναφέρεται και σε σχετική επιγραφή δωρήθηκε από τον Ελληνικό Λαό για την αιώνια ανάπαυση των Ναυτών, Στρατιωτών και Αεροπόρων οι οποίοι τιμώνται εδώ. Οι ενταφιασμοί στο κοιμητήριο είναι: Ηνωμένο Βασίλειο 862 άτομα, Καναδάς 5 άτομα, Αυστραλία 197 άτομα, Νέα Ζηλανδία 446 άτομα, Νότια Αφρική 9, Ινδία 1, Λοιποί 7, Σύνολο 1527.

Σ' όλη τη διάρκεια του έτους παρατηρείται σ' αυτό μεγάλη προσέλευση επισκεπτών απ' όλο τον κόσμο, κυρίως όμως Αυστραλών και Νεοζηλανδών. Κάθε χρόνο γίνονται εκδηλώσεις στη μνήμη των θυμάτων του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου.

Νίκος Φιωτάκης Γ4

Γυμνάσιο Σούδας

Το Σούδας το γυμνάσιο με ζηλευτό περιβόλι μοιάζει γιατί είναι άριστο οι μαθητές του όλοι.

Και βγαίνουνε στην κοινωνία αυτή άξιοι και ζηλευτοί άνθρωποι.

Μα έχει και καθηγητές που με περίσσιο θάρρος σπκώνουνε καθημερινώς της μάθησης το βάρος. Το δρόμο της μαθήσεως όποιος ακολουθήσει μόνο πολύτιμους καρπούς στο διάβα του θα θερίσει. Της Σούδας το γυμνάσιο όποιος θα το τελειώσει φεύγει γεμάτος αρετή σοφία μα και γνώση.

Καβαρλίγκου Ηλιάνα Α1

Ιδανικό σχολείο

Είναι ένα... όνειρο αυτό το ζήτημα που απασχολεί και θα απασχολεί όλες τις γενιές των ανθρώπων που πέρασαν από τα σχολικά θρανία.

Τα σημερινά συνηθισμένα σχολεία με κάποιες βελτιώσεις μπορούν να γίνουν καλύτερα.

Για παράδειγμα, στο κομμάτι της στέγασης θα μπορούσε να γίνει μια ολική ανακαίνιση ώστε να συμβαδίζουν τα δεδομένα της εποχής με αυτά του σχολείου.

Ακόμη, η πιο συχνή καθαριότητα του χώρου θα ήταν ιδανική για την υγιεινή.

Επιπλέον, η ενίσχυση του εξοπλισμού θα βοηθούσε στην καλύτερη ποιότητα του μαθήματος.

Ακόμη, το αθλητικό υλικό που ενδιαφέρει τους περισσότερους μαθητές, καλό θα ήταν να εμπλουτιστεί.

Επιπροσθέτως, το μάθημα στην πλειοψηφία των παιδιών δεν είναι αρεστό.

Όμως, οι καθηγητές μπορούν να κάνουν το μάθημα πιο ενδιαφέρον με έξυπνους τρόπους, καθώς και να δώσουν την ευκαιρία να συμμετέχουν περισσότερο στο πρακτικό κομμάτι.

Συνοψίζοντας, οι παραπάνω προτάσεις για να υλοποιηθούν χρειάζονται χρήματα και συνεργασία με ταξί αυτών που θα το επιχειρήσουν.

Δανάη Λαβράνου Γ2

Στο σχολείο μου αρέσει

- ✓ Η συνάντηση με τους φίλους μου...
- ✓ Οι καθηγητές που μπορούν να κάνουν και ευχάριστο μάθημα...
- ✓ Οι πλάκες που κάνουμε τα παιδιά με τους καθηγητές...
- ✓ Ο κιμωλιοπόλεμος...
- ✓ Οι φάρσες σε καθηγητές και συμμαθητές...
- ✓ Η συζήτηση με καθηγητές για τη ζωή μας και τη βελτίωσή της..
- ✓ Όταν οι καθηγητές βάζουν εύκολα διαγωνίσματα...
- ✓ Που περνάμε ωραία στην τάξη...

Στο σχολείο δε μου αρέσει

- ✗ Οι άκαρδοι καθηγητές
- ✗ Το μουντό χρώμα στους τοίχους του σχολείου.
- ✗ Το πρωινό ξύπνημα.
- ✗ Τα δύσκολα διαγωνίσματα.
- ✗ Το πρόγραμμα.
- ✗ Τα κρύα καλοριφέρ όταν κάνει κρύο.
- ✗ Που μερικοί καθηγητές προσβάλλουν τα παιδιά δημόσια.
- ✗ Δε κυλάνε οι ώρες γρήγορα.
- ✗ Τα σκασμένα και χαλασμένα θρανία.
- ✗ Το bullying..

Βεργεράκη Ευαγγελία Β1

Συντακτική ομάδα Εφημερίδας Σχολικό Έτος 2015 - 16

Μαθητές: Μιχαηλίδη Ζωή, Κουντουράκης Μίνως, Κουντουράκης Οδυσσεάς, Λαβράνου Δανάη, Γκέγκα Αρμέλα, Παρρά Μαρία, Μπουρίπη Κων/να, Μαστοράκη Μαρίνα, Κολοκάκης Λευτέρης, Κριτωτάκης Ιωσήφ, Ζαχαρόπουλος Ταξιάρχης, Καραμέτης Βασίλης, Κουριδάκης Ιωάννης, Μαρκοπούλου Κων/να, Ψαρουδάκη Ιφιγένεια, Τζατζιμάκης Διομήδης, Μπαλολάκη Κων/να, Παχή Βασιλική, Κρομμυδάκης Στυλιανός, Φιωτάκης Νίκος, Παπαδεράκη Ιωάννα, Βεργεράκη Ευαγγελία, Μπελιβάνη Αναστασία, Σύρμα Ειρήνη, Καβαρλίγκου Ηλιάνα, Φραντζεσκάκη Στέφη, Λαμπροπούλου Δέσποινα, Ζερβού Φερενίκη, Σώκος Αντώνης, Σασιλή Βασιλική, Φαραντάκη Αικατερίνη.

Υπεύθυνες καθηγήτριες: Βενιανάκη Μαρία, Μουζουράκη Βασιλεία.

ΕΛΕΝΗ ΚΟΥΡΑΚΗ*

Σαγήνη και Ψυχανάλυση

Η λέξη “σαγήνη” σύμφωνα με το λεξικό της νεοελληνικής γλώσσας ορίζεται ως δίχτυ αλιευτικό, μεταφορικά ως ψυχική αιχμαλωσία μέσα σε μια κατάσταση αβοήθητου και σε μια αίσθηση ανεπάρκειας με ερωτική απόκρωση.

σο και αν η σαγήνη σαν αίσθηση που βιώνεται σε μια σχέση έχει κάτι το μαγικό, συγχρόνως κάνει το υποκείμενο που την υφίσταται παθητικά, να υποφέρει από τον κατακλυσμό των αισθήσεων και των ερεθισμάτων που δέχεται και αδυνατεί να επεξεργαστεί.

Η “σαγήνη” που πολλές φορές περιγράφεται με ρομαντισμό και φλογερό πάθος από την πλευρά του σαγηνευμένου, είναι συγχρόνως μια κατάσταση που δημιουργεί πόνο γιατί υπερβαίνει τα όρια της συναισθηματικής ανταλλαγής και της αμοιβαίας έκφρασης του ερωτισμού, εφόσον ο “σαγηνευτής” αποτελεί το μόνο πρωταγωνιστή της ερωτικής σκηνής.

Συχνά η “σαγήνη” περιγράφεται σαν ένα μυστήριο, ένα πάθος ακατανόητο, μια έλξη ζωική που μαγνητίζει και ακινητοποιεί το θύμα της.

Η συναισθηματική μέθη και η ένταση της δύναμής της αποτελούν τα κορυφαία σημεία της που όποιος τα γευτεί, μένουν ανεξίτηλα στη μνήμη του.

Βέβαια, όλα αυτά παραπέμπουν στον έρωτα και σίγουρα ο έρωτας αντλεί τη δύναμή του από την ίδια δύναμη της σαγήνης, που βιώνεται μέσα στην ενήλικη γενετήσια σε-

ξουαλικότητα. Όμως ο ερωτευμένος γνωρίζει ήδη αυτή τη σαγήνη και η μνήμη του απλά αναδύεται και ζωντανεύει μέσα από το “νέο” αντικείμενο του πόθου του.

Ενα άτομο, το νεογέννητο του οποίου οι σωματικές και ψυχικές λειτουργίες τοποθετούνται κυρίως στο επίπεδο της ανάγκης, βρίσκεται αντιμέτωπο με διάφορα “μηνύματα” (λεκτικά σημαίνοντα, αλλά προπάντων μη λεκτικά: χειρονομίες, εκφράσεις, συμπεριφορές...) τα οποία προέρχονται από τον κόσμο των ενηλίκων. Αυτά τα μηνύματα είναι αιγιματικά και τραυματικά την ίδια στιγμή.

Αυτό δεν οφείλεται απλά και μόνο στο γεγονός ότι το παιδί δεν κατέχει τον κώδικα και ότι πρέπει να τον κατακτήσει, αλλά οφείλεται στο ότι ο κόσμος των ενηλίκων είναι κατανεμημένος από ασυνείδητα σημαίνοντα των οποίων το ίδιο δεν κατέχει τον κώδικα. Καταρχήν η “συνάντηση” του ενήλικα και του νεογέννητου είναι αιγιματική και μυστηριώδης.

Αν κατά τη συνάντηση αυτή έχουμε να κάνουμε περισσότερο με σαγήνη παρά με συναλλαγή, αυτό σημαίνει ότι το παιδί, εξαιτίας της πρωιμότητάς του, βλέπει τις ικανότητες της αντίληψης και διεργασίας από αυτό που “ενσταλάζεται” μέσα του. Ετσι το

παιδί βρίσκεται μέσα σε μια δίνη ερεθισμάτων πέρα από εκείνο που η προσωπική του διεργασία είναι σε θέση να κατευθάσει. Μένει παθητικό στη ώριμη, ενήλικη και δομημένη παρέμβαση, που “παραβιάζει” το αδόμητο και ανοργάνωτο ψυχικό του κόσμο. Το σαγηνευμένο παιδί είναι ένα “παιδί - κοιλότητα”, ένα “παιδί - στόμιο”, που “αποστομώνεται” από τη σαγήνη του ενήλικα και λόγω της θέσης του αδυνατεί να αντιδράσει.

Η πρώτη θέση του νεογέννητου που δημιουργεί αυτό το δέος, επαναφέρει το ζήτημα της σαγήνης από την οπτική μιας “παλινδρόμησης” που ναρκώνει και αιχμαλωτίζει.

Η αναζήτηση του απόλυτου όπου χάνονται τα όρια και φτάνει ο κόσμος να ενώνεται στον Ενα. Αρχικό στάδιο αδιαφοροποίησης και αίσθηση παντοδυναμίας.

Η Ψυχανάλυση σ’ αυτόν τον αρχικό χαρακτήρα της “σαγήνης” δίνει το δικό της βάρος. Ο αναλύομενος αναζητά λύση, την απάντηση αλλά η Ψυχανάλυση τον θέτει ενώπιον του προσωπικού του ερωτήματος. Για το νευρωτικοποιημένο άτομο το ερώτημα: «Τι θέλει από εμένα ο Άλλος;», αποτελεί την έναρξη του προσωπικού ταξιδιού όπου σαν άλλος Θησέας ξετυλίγει το νήμα της Ανάλυσής

του για να βρει την έξοδο στο λαβύρινθο της νευρώσής του.

Στο ταξίδι αυτό, όπου η φαντασίωση περιπλέκεται με την πραγματικότητα και κάνει τα όρια της, η σαγήνη σαν άλλη σειράνα παραμονεύει και κάνει αισθητή την παρουσία της. Αυτή τη φορά όμως, ο Οδυσσέας της Ανάλυσης δε δένει τα χέρια και τα πόδια ούτε σφραγίζει τα αυτιά

του αλλά “βλέπει” και “ακούει” βαθιά μέσα του.

Ακούει όλο το φόβο και το δέος του μικρού σαγηνευμένου παιδιού, που έχει μέσα του αλλά απ’ τη θέση του ενήλικου πια επαναπροσεγγίζει και διεργάζεται τα βιώματά του.

*ψυχολόγος
ψυχαναλυτικής κατευθύνσης

EMMANOYELA
ΒΑΡΔΟΥΛΑΚΗ*

Χαμένοι στον χρόνο με τις δίαιτες;

Μου είπε η Λίτσα που της το είπε η Κίτσα που το άκουσε στην τηλεόραση, ότι τα κρίθινα παξιμάδια είναι τα πιο παχυντικά.

Τα κόβω μαχαίρι αμέσως!

Θα φάω τη ρυζογκοφρέτα για πρωινό, και σε 25 λεπτά που θα ‘χω πεινάσει (λες και κόρτασα

ποτέ με τη ρυζογκοφρέτα) θα χτυπήσω μια ζαμπονοτυρόπιτα από το φούρνο που βρέθηκε μπροστά μου εντελώς τυχαία στον δρόμο για τη δουλειά.

Είναι επιστημονικά αποδεδειγμένο πως αν ακολουθήσω τη νέα δίαιτα του Μάγου του Οζ,

μέσα σε 3 εβδομάδες θα κάνω παρέλαση εσωρούχων για τη Victoria’s Secret, άσχετα που είμαι 1,65, 100 κιλά και κοντεύω τα 40.

Αν δεν καταφέρνω ν’ αδυνατίσω -και ας προσπαθώ μια ζωή- είναι που δεν έχω ισχυρό χαρακτήρα.

Είναι που το φαγητό είναι το αδύνατο σημείο μου (το μόνο!) και όχι επειδή χάθηκα στον χρόνο με τις δίαιτες.

Ή μήπως χάθηκα;

Κι αν χάθηκα; Πότε και πώς θα ξαναβρω το χρόνο/δρόμο μου;

Διέξοδος 1

Το μεγαλύτερο ψέμα όλων των εποχών: κάνω δίαιτα για να ομορφύνω.

Αν θέλω να είμαι αδύνατη, όμορφη κι ευτυχισμένη, σαν την κυρία στη διαφήμιση των δημητριακών που στα 40 και με δύο παιδιά χωράει ακόμα στο φόρεμα από την εποχή που ήταν 16, πρέπει να ακολουθήσω κατά γράμμα την τελευταία δίαιτα της μόδας, καταναλώνοντας απαραίτητως τα προϊόντα διατροφής και αδυνατίσματος που πληρώνονται για να διαφημιστούν διάφορες ωραίες κυρίες.

Ας το πάρω απόφαση, δεν θα ομορφύνω κάνοντας δίαιτα. Θα βελτιώσω όμως την εμφάνιση -και τη διάθεσή- μου άμεσα! Ας ξεκινήσω με χαμόγελο, και σωστή διατροφή. Τα αποτελέσματα θα είναι σίγουρα πιο άμεσα από το νέο θαυματοργό ρόφημα ρίζας φυτών της Ζούγκλας του Marketingland.

Διέξοδος 2

Ανακτώντας τον χαμένο χρόνο της άγνοιας: όταν δεν ξέρουμε γιατί, τι, και πότε τρώμε.

Οι παπούδες μας, ήξεραν “ενστικτώδως” να ρυθμίζουν τη διατροφή τους: δεν έκαναν ποτέ δίαιτα, δεν υπήρξαν υπέρβαροι και έζησαν καλά μέχρι τα 80 τους χρόνια.

Δυστυχώς, αυτή η “ενστικτώδης” γνώση φαίνεται πως χάθηκε.

Εσείς, εγώ και τα 3/10 παχύσαρκα παιδιά στη χώρα μας δεν ξέρουμε ούτε γιατί τρώμε, ούτε τι να τρώμε, ούτε πότε πρέπει να τρώμε.

Βήμα πρώτο: Θυμήσου γιατί τρώμε

Δεν τρώμε για να αδυνατίσουμε. Δεν τρώμε για να αποτοξινωθούμε. Τρώμε για να προσφέρουμε στον οργανισμό μας τα απαραίτητα θρεπτικά στοιχεία για τη λειτουργία, ανάπτυξη και συντήρησή του.

Βήμα δεύτερο: Δεν ξέρεις τι χρειάζεται να τρως και σε τι ποσότητα; Ρώτα έναν ειδικό

Όταν βομβαρδίζεσαι νυχθημερόν από νέες δίαιτες, νέα συμπληρώματα, όταν σε μία διαδρομή 20 λεπτών με τα πόδια συ-

ναντάς 8 τυροπιτάδικα, (απ’ τη μία πλευρά του δρόμου), όταν στο super market πρέπει να διαλέξεις ανάμεσα σε 100 είδη γαλακτοκομικών, 50 είδη κρέατος και 80 εκδοχές ψωμιού.

Όταν στο καλό εστιατόριο σου σερβίρουν δυο πιρουνιές μακαρόνια σε πιατέλα για γαμοπίλαφο και στην Ταβέρνα του Μήτσου 3 αρνιά παιδάκια στο πιατάκι του φρούτου, είναι λογικό να αποπροσανατολιστείς.

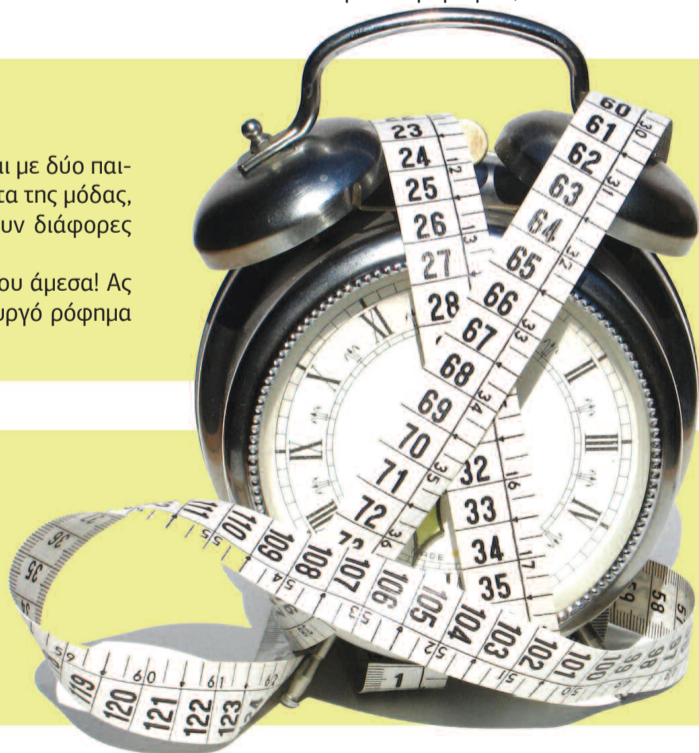
Πώς και πότε θα ξαναβρεις τον δρόμο σου;

Όταν ρωτήσεις τους κατάλληλους ανθρώπους.

Μην χάνεις χρόνο ρωτώντας την κολλητή σου, την ξαδέρφη σου, τον οποιονδήποτε που παριστάνει τον ειδήμονα. Μην χάνεις χρόνο δοκιμάζοντας τις δίαιτες που κυκλοφορούν στο internet και τα περιοδικά.

Ζήτα από έναν επαγγελματία διατροφολόγο βοήθεια για να ρυθμίσεις τη διατροφή σου. Μία/ένας αξιόπιστος διατροφολόγος είναι σε θέση να σου προτείνει μία ισορροπημένη διατροφή, συμβατή με τον τρόπο που ζεις, έτσι ώστε να μπορείς να την υιοθετήσεις εφ’ όρου ζωής.

*διαιτολόγος - διατροφολόγος

Ο Ηγούμενος Γαβριήλ.

Ο Μουσταφά Ναϊλή Πασάς
σε προχωρημένη ηλικία.

Χαρίκλεια Δασκαλάκη.

ΜΙΧΑΛΗΣ
ΚΑΤΣΑΝΕΒΑΧΗΣ*

150 χρόνια ένδοξο Αρκάδι

■ Τα γεγονότα εν συντομία

Το καλοκαίρι του 1866 η Κρήτη επαναστατεί ξανά εναντίον του Σουλτάνου, κι εκείνος στέλνει τουρκοαιγυπτιακό στρατό υπό τους Μουσταφά Ναϊλή Πασά και Σαχίν Πασά για να “επιβάλλουν την τάξη”.

Φιχθείς εν Χανίοις ο Μουσταφά Ναϊλή Πασάς ο Γκιριτλής, παλιός γνώριμος των Κρητικών, από την επανάσταση του 1821, στις 02-09-1866, με προκήρυξη προέτρεπε τον λαό της Κρήτης να επανέλθει σε έργα ειρηνικά. Ητο όμως ήδη αργά. Η εν Κάμπους Κυδωνίας εδρεύουσα επαναστατική συνέλευση, απάντησε με 2 αντιπροκλήσεις και οι μάχες άρχισαν σε Μαλάξα, Σέλινο, Βαφέ κ.λπ.

Αρχές Νοεμβρίου 1866 ο Μουσταφάς, μετά από “ιερές” πληροφορίες που ανέφεραν ότι το Αρκάδι ήταν έδρα επαναστατών και κέντρο ανεφοδιασμού των, στρέφεται προς το Ρέθυμνο.

Την Τρίτη το ξημέρωμα στο’ οκτώ του Νοεμβρίου επρεμαζώχτηκ’ η Τουρκία, στ’ Αρκάδι γύρου-γύρου.

Φτάνει στο Αρκάδι στις 8-11-1866 την ημέρα των Ταξιαρχών, την ώρα της λειτουργίας με 6.000 τουρκοαιγυπτιακό στρατό και πολλούς Τουρκοκρητικούς ατάκτους & κυκλώνει το μοναστήρι.

Ακολουθούν λυσσώδεις μάχες με τους 259 Κρητικούς που υπερασπιζόνταν τη μονή, όπου υπήρχαν και 705 γυναίκοι.

Αργά το απόγευμα της 2ης ημέρας, αφού κατακρημνίσθη η Δυτική πύλη, από την περίφημη κουτσοχειλά μπουμπάρδα, εισβάλουν στη Μονή και επακολουθεί φοβερή σφαγή. Το δράμα κορυφώνεται με την ανατίναξη της πυριτιδαποθήκης:

**Τρόχαλος εγίν’ η Μονή
κι εσείστ’ ο Ψηλορείτης
κι αντιλαλούνε τα βουνά
κι απ’ άκρη ως άκρ’ η Κρήτη.**

Εκ του συνόλου το 964 διεσώθησαν 114.

ΜΕΡΙΚΟΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΗΡΩΕΣ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ

Ηγούμενος Χατζή Γαβριήλ Μαρινάκης

Μεγαλοπρεπής το παράστημα, ευφύεστατος, τολμηρός και επιβλητικός, με ισχυρή θέληση, εκ του χωρίου Μαρ-

γαρίτες Μυλοποτάμου. Το 1866 ήταν μόλις 40 ετών. Όταν ο Χατζη Νεόφυτος του είπε: «Να φύγει Γούμενε η επιτροπή ευθύς για να μας κατηγορήσουν ότι κάψαμε το μοναστήρι εξ αιτίας της»... απάντησε: «τα βλέπεις εκείνα τα μαύρα κάρβουνα απύ ‘ναι σσοι μεσοδοκιάστρες από το εικοσιένα; Με κείνα τα κάρβουνα θα τσοι μουτζώσω εκείνους που θα με κατηγορήσουν πως έκαψα το μοναστήρι χάριν της ελευθερίας της Κρήτης και του μεγαλείου του Γένους μας». Ο ηγούμενος, ως νέος Λεωνίδα, έμεινε στη θέση του και εφονεύθη κατά τη 2η μέρα της μάχης, μαχόμενος άνωθεν δώματος στη ΒΔ γωνία της Μονής από σφαίρα στην κοιλιακή χώρα. Κατ’ άλλους αυτοχειριάσθει.

Πάνος Κορωναίος

Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1809 από γονείς καταγόμενους εκ Ποταμού Κυθήρων. Σπούδασε στη Σχολή Ευελπίδων. Πολέμησε στο Κριμαϊκό Πόλεμο με τους Ρώσους εναντίον των Τούρκων, όπως και στη Συρία με τους Γάλλους. Εγινε δις υπουργός στρατιωτικών και βουλευτής Κυθήρων.

Στις 24-09-1866 αποβιβάσθηκε στο Μπαλί Μυλοποτάμου και ανέλαβε Γενικός Αρχηγός Ρεθύμνης. Σε συμβούλιο στη μονή Αρκαδίου με τον Ηγούμενο και τους Καπετάνιους της περιοχής, τους ενημέρωσε περί του ακατάλληλου της μονής ως επαναστατικού κέντρου και τους έδωσε διάφορες σωστές οδηγίες στρατιωτικού τύπου, ουδεμία των οποίων τηρήθηκε, με το γνωστό αποτέλεσμα.

Αποχωρώντας από το Αρκάδι άφησε φρούραρχο τον Δημακόπουλο με εντολή: «θέλει υπερασπισθεί το Αρκάδι μέχρι τελευταίας πνοής», «θέλω εκτελέσει τας διαταγάς σας κατά γράμμα» απάντησε ο Δημακόπουλος και τήρησε το λόγο του.

Ιωάννης Κ. Δημακόπουλος

Γιος του Κωνσταντίνου εκ Βυτίνης Γορτυνίας, συμπολεμιστή του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Είχε γεννηθεί στις 10-01-1833 και σπούδασε στη Σχολή Ευελπίδων. Γενναίος και φιλόπατρις αποβιβάσθηκε με τον Κορωναίο & άλλους αξιωματικούς στο Μπαλί στις 24-09-1866. Στις 10-11-1866 εφονεύθη δια λοχισμών στη θέση “Μελισσόκηποι” έξωθεν της Μονής.

Κωνσταντίνος Γιαμπουδάκης ο πυρπολητής

Από το χωριό Άδελε Ρεθύμνης. Φεύγοντας για το Αρκάδι είπε στον αδελφό του και στη γυναίκα του: «Εχετε γεια για πάντα. Θα πάω στο Αρκάδι και θα πολεμήσω μέχρι θανάτου». Στον δε Ηρακλή Μανελάκη που τον προέτρεπε να φύγουν, την ημέρα της κυκλώσεως της Μονής είπε: «Εγώ δεν φεύγω. Λυπούμαι τα γυναίκοι, θα καώ εν ανάγκη μαζί των».

Το μεσημέρι της 9ης Νοεμβρίου όταν η μπουμπάρδα κατακρήμνιζε τη δυτική πύλη ο Γιαμπουδάκης φώναξε: «όποιος θέλει την τιμή του και την υπόληψή του να ‘ρθει να καεί μαζί μου», «όσοι θέλουν να βγουν όξω για να μην έχω το κρίμα τους».

Εκαμαν το περί της ανατίναξης γνωστό και στα γυναίκοι που ευρίσκοντο στο ανώγειο της πυριτιδαποθήκης για να φύγουν εάν ήθελαν. Αλλά όλα με μια φωνή εφώνασαν: «ΦΩΘΙΑ ΣΤΟ ΜΠΑΡΟΥΤΙ».

**Όλη η Κρήτη έφεξε
και όλη φωτιά εγίνη,
κι γη εσειστεί,
εμούγκρισε φριχτά την ώρα εκείνη.
Φωτιά καπνός και κτήρια,
κορμιά κομμαθιασμένα,
άνδρες και γυναίκοι
στα νέφαλα ανεβαίνα.**

Οι ομοχωριοί του Τουρκοκρητικοί ετιμούσαν την παλληκαριά του και ο Μεχμέτ Βέης Μουσταφαδάκης μετά τη λήξη της επανάστασης έλεγε στον αδελφό του Γιαμπουδάκη: «Πήγα στο Αρκάδι για το κατίρι του Κωνσταντή για να τον γλυτώσω. Είχα πει ότι θα έδιδα δώδεκα λίρες σε κείνο που θα μου τον έφερνε ζωντανό, αλλά δεν ήταν τυχερό».

Την ανατίναξη της πυριτιδαποθήκης στο Αρκάδι διεκδικούν οι Ανωγιανοί, με δημώδες ποίημα αδόμενο στην περιοχή με ήρωα τον Εμμανουήλ Β. Σκουλά.

**Τον τσεπανέ κεντήσανε μ’ ασημωτή μπιστόλα
Κι ο ουρανός θαμπώθηκε εκείνηνα την ώρα.
Με μια μπιστόλα ασημωτή του Κούντη του Δημήτρη,
Κέντα ο Σκουλάς τον τσεπανέ
Θ’ εσειστήκ’ ούλη η Κρήτη.**

Τσεπανές = πυριτιδαποθήκη (τουρκ.)

Επίσης για την ανατίναξη έχουν ακουστεί και τα ονόματα του Ντελή Δράκου Τζιμπραγού από τις Γωνιές Μαλεβιζίου και ενός μοναχού ονόματι Μανασσής.

Χαρίκλεια Μ. Δασκαλάκη

Από το χωριό Αμνατος, γενναία και ατρόμητη εκ των πρώτων συντελεστών της άμυνας του Αρκαδίου.

**Των Καπετάνιων φώναζε να μην παραδοθούνε,
να μην πιαστούν αιχμάλωτοι, καλλιά να σκοτωθούνε.**

Και οι τρεις γιοι της φονεύθηκαν κατά την Επανάσταση 1866-69.

Μετά την απελευθέρωσή της, μετέβη στην Αθήνα, φέρουσα την ημίκαυστον ενδυμασία της πολιορκίας, προκαλέσασα έξαλλο ενθουσιασμό του πλήθους.

Ι. Διαμακόπουλος.

Πάνος Κορωναίος.

Κωνσταντίνος Γιαμπουδάκης.

“ΟΙ 37”

Μετά την εισβολή στον χώρο της μονής στην τράπεζα είχαν καταφύγει 37 μαχητές από τα χωριά του Μυλοποτάμου: Λιβάδια - Ζωνιανά - Κράνα. Αφού εξαντλήθηκαν τα πυρομαχικά τους επέσπευσαν να παραδοθούν. «Οι τριάκοντα έξι εσφάγησαν υπό των Κρητών Τούρκων, των συμπατριωτών τους, δηλαδή απ’ αυτούς που προ μίας στιγμής ορκίζοντο στη θρησκεία και στην τιμή των, ότι θα σεβαστούν τους πολιορκημένους. Αφού τους έσφαξαν τους έβαζαν στη μύτη αναμμένη λαμπάδα, για να δουν αν κάποιος κάνει τον πεθαμένο. Ενας ανέπνεε ακόμη και αφού του έκοψαν το λάρυγγα του έσχισαν το στήθος και την κοιλιά. Τον 37ο, Κωνσταντίνο Παπαδάκη εξ Αρνάτου, 12 ετών τότε, τον έσωσε Οθωμανός αξιωματικός». Οι νεκροί έμειναν άταφοι μέχρι τον Απρίλιο του 1869.

Μουσταφά Ναϊλή Πασάς (ο Γκιριτλής ο Κρητικός)

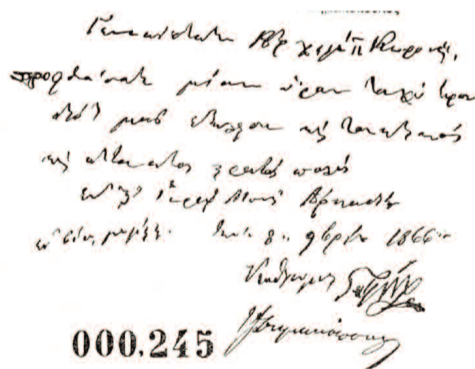
Γεννήθηκε στο χωριό Πόγια της Αλβανίας το 1795 και πέθανε στην Κωνσταντινούπολη το 1871. Ήταν υψηλόσωμος, επιβλητικός, τολμηρός, πανούργος και γνώριζε καλά την στρατηγική. Στην Κρήτη είχε πολεμήσει και το 1828 (18-3) κατέλαβε το Φραγκοκάστελο το οποίο υπερασπιζόταν ο Χατζή Μιχάλης Νταλιάνης. Στα Περιβόλια Χανίων είχε αναγείρει μεγαλοπρεπές μέγαρο, (Σερσεμπιλία) πλούσιο και πολυτελές στο οποίο είχε φιλοξενήσει το 1850 τον Σουλτάνο Μετζίτ. Σε όλη την Κρήτη είχε αγροκτήματα με αμπέλια, χιλιάδες δέντρα, ελαιόδεντρα χιλιάδες κ.λπ. στο δε Ηράκλειο μέγαρο, “κονάκια”, κ.λπ. Είχε δε και 5 συζύγους μεταξύ των οποίων ήταν και η ξακουστή για τα κάλη της Ρεθεμιώτισσα Ελένη Βολανοπούλα, την οποία είχε αποσπάσει βία από την οικογένεια της κατά την Επανάσταση του 1821. Το περί του διορισμού του Μουσταφά Πασά Αυτοκρατορικό φερμάνιο:

«Βεζίρη περινούστατε του Υψηλού μου Κράτους, μέλος του Ανώτατου του Αυτοκρατορικού μου Συμβουλίου... προς ειρήνευσιν της Νήσου Κρήτης... αρχινούστατε Βεζίρη μου Μουσταφά Ναϊλη Πασά, άπειρον είπ το κλέος και η δόξα σου... συγκεντρώνεις πάντα ταύτα τα προσόντα και είσαι καλός γνώστης των εκεί πραγμάτων... επιλήφθητι αμέσως της σοβαράς ταύτης υποθέσεως και καταβάλεται πάσαν προσπάθειαν και φροντίδα προς επίτευξιν της απαιτούμενης ειρνεύσεως...».

ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΑ Ιεροί Εφιάλτες

Ο Κορωναίος κατηγορεί ευθέως για τα στο Αρκάδι τεκταινόμενα τον Επίσκοπο Λάμπης και Σφακιών Παΐσιο Κιρμπά, όπως και ο ιστορικός Β. Ψυλλάκης τον αναφέρει «για την σκανδαλώδη διαγωγή του και την αντεθνικήν του δράσιν»: δια τούτο και καταδικάσθηκε από τη Γενική Συνέλευση και όφειλε όποιος και όπου

τον βρει να τον φονεύσει. Η επιστολή του “Τουρκοπαΐσιου” όπως τον αποκαλούσαν οι Κρητικοί (αυτός δεν ήταν Κρητικός), προς τον Μουσταφά Πασά έχει ως εξής: «Σας ειδοποιώ, ως και προφορικώς εμείναμε σύμφωνοι, ότι εις το Αρκάδι πρέπει να υπάγετε διά να το καταστρέψετε!!!! Καθόσον διά της καταστροφής αυτού επιτυγχάνετε την καταστροφήν όλων των επαρχιών του τμήματος Ρεθύμνης, καθόσον εντός αυτού υπάρχουν αι επιτροπαί και τα πολεμοφόδια των ρηθισιών επαρχιών». Και ο Μουσταφάς του απάντησε: «Σήμερον αναχωρώ και πηγαίνω για να κάμω εκείνο που εμείναμε σύμφωνοι...». Επίσης γράφει ο Κορωναίος: «ήρχοντο εις επικουρίαν (της Μονής) 500 περίπου Αμαριώται αλλά ο ηγούμενος της Μονής Ασωμάτων Μεθόδιος Λαγγουβάρδος (Τρίποδο Μυλοποτάμου), έτερος προδότης όμοιος του Αρχ/που Λάμπης, καταβάς εις την διάβασιν εμπόδισεν αυτούς να ελθώσιν εις επικουρίαν». Ουδέν σχολίον.

Γενναϊότητα Αρχηγέ Π. Κορωναίε,
προφθάσατε μίαν ώραν ταχύτερον διότι μάς έκλεισε καί τακτικός καί
άτακτος στρατός πολύς.
“Εν τη Ιερῃ Μονῇ Ἀρκαδίου τήν 8 Νοεμβρίου 1866
έν βία μεγίστη.
Καθηγούμενος Γασρήλ
Γ. Διαμακόπουλος

«Εν βία μεγίστη»

Ο πρωικός ηγούμενος της Μονής Χ. Γαβρ. Μαρινάκης, από τις οδηγίες στρατιωτικού τύπου του Κορωναίου, ουδεμία ετήρησε, ήδη όμως κατά το βράδυ της πρώτης ημέρας, που ξεκάθαρα πλέον διαφαινόταν η δραματική εξέλιξη, έστειλε προς τον Κορωναίο απελπισμένη επιστολή και το παρατιθέμενο σημείωμα:

Οι καιρικές συνθήκες

Σ’ όλη τη γύρω περιοχή, πλην της Μονής, βροχή ραγδαία, μεταβληθείσα σε χιονοθύελλα (βοριάς χιονιστής) κατέστησε άχρηστα τα όπλα των επαναστατών, όπως και ποταμοί και χείμαρροι πλημμύρησαν, καθιστώντας αδύνατη, πάσα μετακίνηση, προς βοήθεια των πολιορκημένων. Λες κι ήταν θέλημα θεού...

Η “Κουτάλα”

Ο Ιωάννης Κούβος (Σωπασής) το βράδυ της 7ης Νοεμβρίου με τους οπλίτες του φιλοξενούνταν στη Μονή στο κελί του Παρθενίου Κανακάκη, όπου έβρασαν ένα τράγο και τον έτρωγαν. Τα χαράματα ο Κούβος κάτι διαισθάνθηκε και είπε σ’ ένα από τους οπλίτες του: «Δος μου τη κουτάλα» (ωμολήθη τράγου). Τα σημάδια ήταν δυσόλιωνα, τινάχθηκε από τη θέση του και είπε: «τα όπλα σας, μας ζώσανε οι Τούρκοι», όπως και είχε γίνει.

Τα όπλα του Γεωργίου Δασκαλάκη

Μετά τους φόνους των 3 αδερφών Δασκαλάκη (1866-69), το γιαταγάνι και η πιστόλα του Γεωργίου, πωλήθηκαν στο Ρέθυμνο, στον εξ Χαμαλευρίου Τούρκο Μπεκίρ Σολάτσο. Το 1878 όταν ο υιός του Γεωργίου, Στυλιανός, παρακάλεσε τον Τούρκο να του τα πουλήσει, αυτός απάντησε: «Αφού είναι του μπαμπά σου, δεν θέλω χρήματα» και του τα δώρισε.

Τα 2 “μετζίτια” (τουρκ. χρήματα)

Στους λίγους επιζήσαντες αιχμαλώτους του Αρκαδίου, μετά από ένα έτος δώσανε χάρη και 2 μετζίτια, κατά διαταγή του Πατισιάχ. Τότε ένας από αυτούς, χτυπά το χέρι του στο τραπέζι και λέγει: «Ίσα - ίσα με φτάνουνε να πάρω ένα ζευγάρι στιβάνια και με τη λαζαρίνα μου, στην ομπρός μπάντα της μάχης, να πληρωθύν ετσά οι κόποι μου, ένα χρόνο φυλακή». Τότε ένας αζαδές (Τούρκος) είπε: «Το κατέχωμε εμείς γκισούρηδες, αλλά το διατάσει ο Πατισιάχ (Σουλτάνος)».

Η Παπαγεωργοπούλα

Από το χωριό Αμνατος, της οποίας ο σύζυγος και τα 4 παιδιά εσφάγησαν εντός της Μονής, πληγωμένη και αιμόφυρτη, στροφόμενη ως τρελή δεξιά και αριστερά, εφώναζε προς τον Πασά: «Από σένα Πασά θέλω τα παιδιά μου» το επαναλάμβανε ξεσκίζοντας με τα νύχια της το πρόσωπό της. Τότε ο Πασάς χαμογελώντας απάντησε: «θα τα ζητάς από τον Κορωναίο». Εξακολούθησε να το φωνάζει μέρα και νύχτα, χωρίς να φάει και να κοιμηθεί, 8 μερόνυχτα, ώσπου πέθανε. (Ο Μουσταφά Πασά ουδέποτε μετέβη εις Αρκάδι έμεινε στο χωριό Μέση, μετά τον τραυματισμό του Σουλεϊμάν Βέη, στο Αρκάδι ανέλαβε ο Αιγύπτιος Ισμαήλ Πασάς).

Η “κουτσοχείλα” μπουμπάρδα

Το έτος 1898 ο Ρωσικός στρατός κατοχής την πήρε από τους Τούρκους και την απέστειλε τη Ρωσία ως κειμήλιο.

*εκ της Ρίζας γράφων Αρχιτέκτων Μηχανικός

Επικοινωνήστε μαζί μας στο
diadromes@haniotika-nea.gr

Ιστορική επιμέλεια:
Γ. Η. Ορφανός

Η Μουσική, παραμονές του 1940, στην Ελλάδα

Το σημερινό μας ιστορικό σημείωμα, θα ασχοληθούμε με τη μουσική στην Ελλάδα στις παραμονές του 2ου παγκοσμίου πολέμου. Θα μας απασχολήσουν, μεταξύ άλλων, το ρεμπέτικο, η κλασική μουσική και τα πρώτα βήματα του Μ. Θεοδωράκη.

Η ελληνική κλασική μουσική

Το 1939, ένα χρόνο μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα, ο Γεώργιος Πονηρίδης(1) δημοσίευσε ένα άρθρο στο περιοδικό "Νέα Εστία" για το μέλλον της Ελληνικής μουσικής με τίτλο "Η Ελληνική πολυφωνική μουσική". Διαφαίνεται η προτροπή του προς τη νεοελληνική δημιουργία να ακολουθήσει τα ευρωπαϊκά πρότυπα και να μεγαλοουργήσει, όπως άλλωστε κάνει και σε άλλους τομείς.

Ο Γεώργιος Πονηρίδης (1892 ή 1887 ή 1885 - 1982) είναι μια διακριτική φιγούρα στο χώρο της λόγιας Ελληνικής μουσικής, γνωστός από τα συμφωνικά του έργα, όπως και τα τραγούδια και τα έργα για πιάνο, που είδαν εκτελέσεις κυρίως τις δεκαετίες του 1930, 1940 και 1950 αλλά και σποραδικά αργότερα.

Αγάπησε και επηρεάστηκε από τη βυζαντινή μουσική από τα παιδικά του χρόνια και βρήκε σε αυτή μια πηγή έμπνευσης. Όπως υπαινίσσεται και στο απόσπασμα του άρθρου του, βασίστηκε στη παράδοση, την οποία

προσάρμοσε σε νέα συνθετικά ρεύματα και τεχνικές.

Αρχίζοντας από την δεκαετία του 1920-'30 στην Ελλάδα εμφανίζονται μουσικοσυνθέτες, διευθυντές ορχήστρας, μουσικοκριτικοί, που αποφοιτούν από ελληνικά μουσικά εκπαιδευτικά ιδρύματα (Ν. Σκαλκώτας, Α. Νεζερίτης, Α. Ευαγγελάτος κ.ά) και οι οποίοι αφήνουν το στίγμα τους στην τροχιά που διέγραψε η κλασική μουσική σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στο πεδίο της λαϊκής μουσικής μετά τη δεκαετία του '30 εμφανίζεται στην Ελλάδα το πολύ ιδιότυπο μουσικό είδος που είναι γνωστό ως ρεμπέτικο, και το οποίο παραμένει και σήμερα ένα από τα πιο δημοφιλή είδη για τους μουσικόφιλους.

Η Ένωση Ελλήνων Μουσουργών ιδρύθηκε στις 8 Ιουνίου του 1931, με σκοπό την προστασία και προαγωγή της ιδέας της ελληνικής μουσικής δημιουργίας, την ανάπτυξη της αλληλεγγύης μεταξύ των Ελλήνων Μουσουργών και την περιφρούρηση των ηθικών και υλικών συμφερόντων αυτών, σύμφωνα με το πρώτο κατα-

στατικό της.

Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο είχε για Πρόεδρο τον Διονύσιο Λαυράγκα και μέλη της τους: Δημήτριο Ρόδιο, Μανώλη Καλομοίρη, Μάριο Βάρβογλη, Σπύρο Καίσαρη, Δημήτρη Μητρόπουλο, Αλέκο Κόντη, Γεώργιο Σκλάβο, Νίκος Χατζηποστόλου, Νικόλαο Λάβδα και Προκοπίου.

Για την ελληνική κλασική μουσική, σημαντικές πληροφορίες μας παρέχει μια εργασία της Καίτης Ρωμανού για το Μανώλη Καλομοίρη (2).

Εκεί, μεταξύ άλλων, διαβάζουμε ότι «Η μεγαλύτερη από τις επιτυχίες αυτές πραγματοποιήθηκε στην Σαλ Εράρ, σε συναυλία της 26ης Νοεμβρίου 1937, αφιερωμένη στην ελληνική μουσική, που δόθηκε στα πλαίσια των πολιτιστικών εκδηλώσεων της Διεθνούς Εκθέσεως του Παρισιού. Παίχτηκαν έργα Καλομοίρη, Πονηρίδη, Μητρόπουλου, Παπαδόπουλου, Ριάδη, Νεζερίτη, Βάρβογλη, Ζώρα και Πετρίδη και μετείχαν η Σπεράντζα Καλό και ο μαθητής της τενόρος Σίμος Ξένος, η Κρινώ Καλομοίρη-Ζώρα, η Εντίθ Λανγκ-Λάσλο και ο ίδιος ο Καλομοίρης ως πιανίστας, τα μέλη του Κουαρτέτου Κρετλύ και ο κλαρινετίστας Μ. Βασιλιέ. [...]

Οι Γερμανοί σπάνια στην ιστορία τους κολάκευσαν τόσο τους Έλληνες όσο τη δεκαετία πριν το 2ο Π. Πόλεμο και σπάνια επέδειξαν τόσο αναπτυσσόμενη και επωφελή για αυτούς ελληνολατρεία. Χρηματοδοτήθηκαν με μεγάλα ποσά οι ανασκαφές στην Ολυμπία επί τρία χρόνια.

Τον Σεπτέμβριο του 1936 επισκέφθηκε την Αθήνα ο Γκαίμπελς και έδωσε χρήματα για φιλανθρωπικούς σκοπούς, για γερμανικές σχολές, εκθέσεις γερμανικής τέχνης, γερμανικής βιομηχανίας και βιοτεχνίας. Την ίδια χρονιά ήρθε η Τελεφούνγκεν (χάρη στην οποία τον Δεκέμβριο του 1938 ιδρύθηκε ο πρώτος ελληνικός ραδιοφωνικός σταθμός) και η Λουφτχάνσα, που εγκαινίασε την πρώτη αεροπορική πτήση στην Ελλάδα (Αθήνας - Θεσσαλονίκης).

Το 1937 δωρήθηκαν μεγάλες βιβλιοθήκες στο Πολυτεχνείο και το Πανεπιστήμιο της Αθήνας και δόθηκαν πολλές υποτροφίες σε Έλληνες, ενώ περί τους 100 σπουδαστές και καλλιτέχνες προσκλήθηκαν στο Μόναχο και έγιναν δεκτοί από τον Χίτλερ.

Το Νοέμβριο του 1938 η Κρατική Όπερα της Φραγκφούρτης έδωσε στην Αθήνα ολόκληρη την τετραλογία του Βάγκνερ και προσκλήθηκαν στο Βερολίνο, με δαπάνες της γερμανικής κυβερνήσεως, το Βασιλικό θέατρο, όπως και ο Φ. Οικονομίδης, διευθυντής τότε του Ωδείου Αθηνών, για να διευθύνει συναυλία ελληνικής μουσικής.

Εμμεσα δε, η οικονομική βοήθεια των Γερμανών συντελεί στη μονιμο-

Η Μαρία Κάλλιας

ποίηση της Ορχήστρας του Ωδείου Αθηνών, από τον Οκτώβριο του 1938.

Σε συνέντευξη Τύπου για το γεγονός, που έδωσε στις 2.10.1938 ο διευθυντής Γραμμάτων και Τεχνών Κ. Μπασιτιάς, ο διευθυντής του Ωδείου Φ. Οικονομίδης είπε πως «εκεί που η κυβέρνηση είχε αποφασίσει να καταργήσει την επιχορήγηση των 600.000 δρχ. στην ορχήστρα, δίνει 2.050.000 δρχ[...]».

Κατά την περίοδο που εξετάζουμε, πρωτοεμφανίζεται στο χώρο της ελληνικής μουσικής, αν και σε πρωτοεμφυβική ηλικία, μια σημαντική, τα επόμενα χρόνια, φυσιογνωμία.

Όπως παρατηρεί ο Δ. Καρβούνης, «[...] ο Μίκης Θεοδωράκης κάνει τα πρώτα συνθετικά του βήματα στην Πάτρα, το 1937, σε ηλικία μόλις 12 χρονών, γράφοντας "Ρομάντζες" για φουσαρμόνικα και τα πρώτα του τραγούδια. Απ' το 1938, στον Πύργο, αρχίζει να γράφει διάφορες μελωδίες για βιολί, για βιολί και πιάνο, ντουέτα για δυο βιολιά και επίσης, πολλά τραγούδια. Στα χρόνια του "Πύργου", 1938 και 1939, ο Θεοδωράκης αρχίζει να μελοποιεί ποιήματα απ' το "αναγνωστικό" του σχολείου του και τα βιβλία του πατέρα του.

Έτσι, ντύνει με μουσική την "Πρωινή προσευχή", (με τη γλυκιά αυγούλα χαρούμενα ξυπνώ...), γράφει τη "Βροχούλα" και τη "Λευτεριά" και ανακαλύπτει προς μελοποίηση τον Παλαμά, τον Δροσίνη και τον Βαλαωρίτη.

Έτσι, γράφει τα τραγούδια "Δεν είναι μονάχα τ' απόδνια" και το "Πιο πολύ κι από τα μάτια", σε ποίηση του Παλαμά, τα υπέρροχα "Εσπερινός" και "Τι θέλω" σε ποίηση του Δροσίνη και, τέλος, δυο τραγούδια σε ποίηση του Βαλαωρίτη: την "Αγράμπελη" και το "Φύσα βοριά μου" [...].» (3).

Μ. Θεοδωράκης & Μ. Κάλλιας

Στο σημείο αυτό, κρίνεται σκόπιμο να δούμε και κάποια βιογραφικά στοιχεία του Μίκη Θεοδωράκη τα τελευταία προπολεμικά χρόνια (4).

Έτσι, τον Ιούνιο του 1937, έχουμε μετάθεση του πατέρα του Μίκη και εγκατάσταση της οικογένειας στην Πάτρα. Ο Μίκης 12 χρονών πηγαίνει στο γυμνάσιο, συμμετέχει στη χορωδία και μαθαίνει βιολί. Φοιτά στο Ωδείο της Πάτρας, όπου παίρνει θεωρητικά μαθήματα στην τάξη του καθηγητή Σινούρη και μαθαίνει βιολί. Γράφει τα πρώτα τραγούδια του.

Μετά από δύο χρόνια (καλοκαίρι του 1939), ο πατέρας του Θεοδωράκη μετατίθεται στον Πύργο Ηλείας, όπου παίρνει μαζί του και την οικογένειά του.

Ο Μίκης πηγαίνει κι εδώ στο Ωδείο. Ιδρύει και μια ορχήστρα με φουσαρμόνικες και ασχολείται όλο και πιο εντατικά με τη μουσική. Ανακαλύπτει τον Σολωμό και τον Παλαμά και τους μελοποιεί.

Το τελευταίο προπολεμικό καλοκαίρι (1940), έχουμε μετάθεση του πατέρα του Μίκη και εγκατάσταση της οικογένειας στην Τρίπολη.

Με τους φίλους του, στην Τρίπολη (Γιώργος Κουλούκης, Βασίλης Κουτσούγερ, Γρηγόρης Κωνσταντινίδης, Μάκης Καρλής) ασχολούνται ιδιαίτερα με την ποίηση -ανακαλύπτουν το Γιάννη Ρίτσο και το Νικηφόρο Βρεττάκο- αλλά και με τη φιλοσοφία: Πλάτωνα, Νίτσε, Σοπενχάουερ. Στην Τρίπολη, διδάσκει ο Ευάγγελος Παπανούτσος, από τον οποίο επηρεάζεται πάρα πολύ (Περί Τέχνης).

Λίγο πριν τον πόλεμο, θα πρωτοεμφανιστεί και η... Μαρία Κάλλιας σε Αθηναϊκό κοινό!

Ο Στέλιος Φουσταλιέρης - Φουσταλιέρης

Ο Μάρκος Βαμβακάρης

«Το 1937, η Μαρία Κάλλας επιστρέφει με τη μητέρα της στην Ελλάδα και έχοντας ήδη εκδηλώσει τα φωνητικά της χαρίσματα γίνεται δεκτή δωρεάν από το Εθνικό Ωδείο και φοιτά στην τάξη της Μαρίας Τριβέλλα.

Η πρώτη καθοριστική επιρροή της, όμως, προήλθε στο διάστημα 1939 - 1943, όταν φοιτούσε στο Ωδείο Αθηνών από την καθηγήτρια της Elvira de Hidalgo.

Η διδασκαλία της -η οποία συχνά κρατούσε από το πρωί μέχρι το βράδυ- θεωρείται ότι έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στη διαμόρφωση της καλλιτεχνικής της προσωπικότητας.

Για τη χρυσή φωνή ο κριτικός Ζακ Μπουρζουά σημείωσε πως «είναι σαν την Ακρόπολη: όλο και πιο ωραία όσο φθείρεται». Το 1939 ερμηνεύει τη Santuzza στην «Cavalleria Rusticana» σε μαθητική παράσταση του Ωδείου Αθηνών.

Το 1940 εμφανίζεται με το Ωδείο ως Αμέλια στο «Un Ballo in Maschera» και ως Aida στην ομώνυμη όπερα του Verdi.

Στις 27 Νοεμβρίου του ίδιου χρόνου πραγματοποιεί την πρώτη της επαγγελματική εμφάνιση με τη Λυρική Σκηνή όπου γίνεται η Βεατρίκη στο «Boccaccio» του Suppe[...]» (5).

Η περίοδος από το 1921 μέχρι το 1940 έχει να επιδείξει και περιοδικά Μουσικού ενδιαφέροντος, τα οποία εκδίδονται κατ' αποκλειστικότητα στην Αθήνα: «Μουσική Επιθεώρηση», «Νέα Φόρμιγς», «Μουσική Ανθοδέσμη», «Μουσικά Χρονικά», «Μουσική Ζωή», «Μουσική Ηχώ», «Μουσικός Κόσμος».

Στην Κρήτη και στην άλλη Ελλάδα

Στο παρόν σημείο, θα πρέπει να αναφέρουμε, όμως, και το ότι ιδρύθηκε η Φιλαρμονική του Δήμου Χανίων Κρήτης το 1938, επί Δημαρχίας Νικολάου Σκουλά. Εκτοτε, λειτουργεί συνεχώς εκπροσωπώντας τον Δήμο Χανίων στις Πολιτιστικές εκδηλώσεις του (παρελάσεις, συναυλίες, ναυτική εβδομάδα κ.λπ.).

Το 1938 ιδρύθηκε, επίσης, και η Φιλαρμονική

του Δήμου Μεγαρέων και την ίδια, ίσως, χρονιά, η Μεταξική Ε.Ο.Ν. Σερρών οργανώνει φιλαρμονική με τους Γ. Βαίου και το Σερραίο Χρήστο Σταματίου (1908 - 1998) περιστασιακά.

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μειώνεται αισθητά η δραστηριότητα της φιλαρμονικής του ΟΡΦΕΑ, ενός δραστήριου μουσικού συλλόγου της περιοχής, ενώ τον επόμενο χρόνο (Αύγουστος 1939), το Δημοτικό Συμβούλιο Σερρών αποφασίζει την οργάνωση δημοτικής φιλαρμονικής (πρώην ΟΡΦΕΑ) και την αγορά νέων οργάνων. Η απόφαση, όμως, αυτή θα υλοποιηθεί μετά το πέρας του πολέμου του 1940.

Πρέπει, πάντως, όπως έχει υπογραμμιστεί σε σχετική ημερίδα για την Κρητική μουσική (6), να τονιστεί πως, παρότι κάποια μουσικά όργανα ήταν γνωστά στην Κρήτη από πολύ παλιά, εντούτοις, στις αρχές του 20ου αιώνα παίζονταν σε ορισμένες μόνο περιοχές του νησιού.

Χαρακτηριστικές περιπτώσεις: το λαγούτο, που ήταν σε χρήση στο νομό Χανίων, και το νταουλάκι στο νομό Λασιθίου. Το νταουλάκι παρέμεινε μέχρι σήμερα στο Λασιθί, ενώ το λαγούτο, από το 1930, άρχισε να διαδίδεται ταχύτητα σε ολόκληρη την Κρήτη.

Από την άλλη, σύμφωνα με το βιολιστή Βαγγέλη Μπελιμπασάκη (γεννηθέντα το 1921) από τη Σπεία, ο οποίος είναι ανιψιός του περίφημου, επίσης, βιολιστή Στρατή Καλογερίδη (1883-1960), «Στη Σπεία τη δεκαετία του 1930 γίνονταν πολύ συχνά καντάδες (πατινάδες) με βιολιά, μαντολίνα και κιθάρες».

Διασώζοντας, μάλιστα, τη μαρτυρία της μητέρας του Καλογερίδη είπε ότι: «Ο θεός μου έπαιξε μαντολίνο από 6-7 ετών τόσο καλά, ώστε οι Τούρκοι που το γνώριζαν τον έπαιρναν συχνά στο καφενείο που μαζεύονταν και τον έβαζαν πάνω σε μία καρέκλα να παίζει για να τον ακούν».

Ούτε ο Μπελιμπασάκης μιλά για λαγουτιέρηδες. Αναφέρει μόνον έναν, τον Κριμιτζή από τη Μικρά Ασία με το ούτι.

Σύμφωνα με τον σπουδαίο λαϊκό μουσικό Στέλιο Φουσταλιεράκη ή Φουσταλιέρη (1911-1992) από το Ρέθυμνο, το πρώτο τέταρτο του 20ου αιώνα συνοδευτικά όργανα της λύρας στο νομό Ρεθύμνου ήταν το μπουλαγιά και το μαντολίνο. Το λαγούτο ο Φουσταλιέρης το θυμάται στο Ρέθυμνο μετά το 1930, με το Σταύρο Ψυλλάκη-Ψύλλο από την Επισκοπή.

Το ρεμπέτικο

Ας γράφουν, όμως, λίγα λόγια και για το ρεμπέτικο τραγούδι (7), που, προπολεμικά, έχει δικά του, σημαντικά, επιτεύγματα να προβάλλει.

Τα πρώτα ρεμπέτικα αναφέρονται, κυρίως, σε παραβατικές πράξεις και σε ερωτικές σχέσεις, ενώ το κοινωνικό στοιχείο στη θεματική είναι περιορισμένο.

Στην περίοδο, λοιπόν, μέχρι το 1938 περίπου, κυριαρχεί το πειραιώτικο στυλ, με κυριότερο εκφραστή τον Μάρκο Βαμβακάρη. Παράλληλα, αρχίζουν να γράφουν ρεμπέτικα και οι Σμυρνιοί συνθέτες. Το 1937 εμφανίζεται ο Βασίλης Τσιτσάνης και περίπου την ίδια περίοδο και ο Μανώλης Χιώτης.

Το 1938 επιβάλλεται, όπως εγράφη παραπάνω και περί εφημερίδων, από το καθεστώς του Μεταξά, όμως, λογοκρισία. Το περιεχόμενο αλλάζει αναγκαστικά. Οι αναφορές στο χασίσι, στους τεκέδες και στους ναργιλέδες εκλείπουν.

Τον Ιούνιο του 1936, λίγο πριν την κήρυξη της Μεταξικής δικτατορίας, έχουμε την πρώτη γυναίκα που ανεβαίνει σε πάγκο με μπουζούκια, τη Σοφία Καρίβαλη, αδελφή της Ρίτας Αμπατζή. Συνοδεύει την «Τετράδα την Ξακουστή του Πειραιώς».

Μετά την «4η Αυγούστου», κηρύσσεται παράνομο το μπουζούκι, ενώ εξορίζεται ο Μιχ. Γενίταρης. Παράνομη κηρύσσεται και η Επιθεώρηση.

Την επόμενη χρονιά, έχουμε και καταδίκη της Κολούμπια, του Π. Τούντα, καταστηματαρχών, φωνογραφιτζήδων από το Μεταξά για τη «Βαρβάρα». Ας σημειώσουμε ότι τον ίδιο χρόνο (1937), στην Τουρκία ο Κεμάλ Ατατούρκ, με νόμο, απαγορεύει τον αμανέ.

Σπουδαιότεροι, γράφει η Μαρία Κωνσταντινίδου, μουσικοί και οργανοπαίκτες της δεκαετίας του 1930-1940 (8) «[...]ήσαν οι: Βαμβακάρης, Δελιάς, Στράτος Παγιουμπτζής, Μπάτης, Μπαγιαντέρας, Χατζηχρήστος. Περιστέρης, Παπαϊωάννου, Μάθεσης, Γεννίταρης, Κερομίτης, Γιοβάν Τσαούς, Σκριβάνος και, από γυναίκες, η Στέλλα Χασκίλη, η Γεωργακοπούλου, η Μπέλλου και η Σεβάς Χανούμ.

Εν τω μεταξύ, τα πράγματα αλλάζουνε ακόμα

μια φορά στα μέσα αυτής της δεκαετίας, δηλαδή το 1936, με τη δικτατορία του Μεταξά.

Αρχισαν οι διώξεις για το χασίσι, κλείσανε τους τεκέδες, και διώκονταν, βέβαια, και οι ρεμπέτες που είχαν άμεση σχέση με όλα αυτά - δεν τους επέτρεπαν πια να παίζουν. Συγκεκριμένα, τον Βαμβακάρη τον υποχρέωσαν να κλείσει την ταβέρνα που είχε ανοίξει, στην οποία έπαιζε ο ίδιος με την κομπανία του.

Εκτός απ' αυτό άρχισε και η λογοκρισία των τραγουδιών, που επρόκειτο να γράφουν σε δίσκους, επειδή τα θέματα τους αναφέρονταν στη φυλακή, στο χασίσι και στη ζωή αυτών που κάπνιζαν.

Αναγκάστηκαν, λοιπόν, οι μουσικοί - ρεμπέτες, συνεχίζει η Μ. Κωνσταντινίδου, να φύγουν από την Αθήνα και τον Πειραιά και να πάνε στην επαρχία, και κυρίως στη Σαλονίκη, όπου η κατάσταση ήταν πιο ήρεμη. Αυτό συνέβαινε γιατί στον αρχηγό της Αστυνομίας της Σαλονίκης, Βασίλη Μουσουκλή, άρεσε πολύ το ρεμπέτικο κι έτσι άφηνε ήσυχους τους οργανοπαίκτες να λένε τα τραγούδια τους και να ευχαριστιούνται και αυτοί και ο κόσμος που τους άκουγε.

Ο Βασίλης Μουσουκλής, που ήταν πολύ αγαπητός στους ρεμπέτες και στον κόσμο τους, έγινε μάλιστα και κουμπάρος του Τσιτσάνη, η μουσική και τα τραγούδια του οποίου καθόρισαν τα χρόνια που ακολούθησαν από το 1940 και μετά.

Όπως είπαμε, οι μουσικές κομπανίες εκτός από τη Θεσσαλονίκη έκαναν τουρνέ γενικά σ' όλη την επαρχία: στην Ηπειρωτική Ελλάδα και στα νησιά του Αιγαίου. Από το 1936 και μετά τα θέματα των τραγουδιών άλλαξαν αναγκαστικά από τη λογοκρισία.

Μιλούν, επισημαίνει η Μ. Κωνσταντινίδου, για την αγάπη, τη ζήλια, την ξενιτιά, τη φτώχεια, το κρασί, την ταβέρνα, τη ζωή στους συνοικισμούς του αστικού κέντρου και εκτός αυτού τα ταξίδια, δηλαδή τα οργανικά μέρη του τραγουδιού, γίνονται πολύ μικρά, από την αρχή της εγγραφής των τραγουδιών σε δίσκους, γιατί η διάρκεια σ' ένα δίσκο 78 στροφών από τη μια πλευρά ήταν μόλις 3 λεπτά.

Αυτό επηρέασε τη φόρμα των τραγουδιών και ακόμη περιορίσε στο ελάχιστο τους αυτοσχεδιασμούς και τα τραγούδια, που φτιάχνονταν σε μια στιγμή έμπνευσης και επικοινωνίας της παρέας.

Σ' αυτό είχε μεγάλη επίδραση και ο επαγγελματισμός, που άρχισε να δημιουργείται στους μουσικούς που παίζανε στα κέντρα[...]».

Στην Τρίπολη το 1942. Γιώργος Κουλούκης, Γρηγόρης Κωνσταντινόπουλος, Μίκης Θεοδωράκης, Τάκης Δημητρακόπουλος.

1. <http://www.mmb.org.gr/page/default.asp?id=366&la=1>
2. Καίτης Ρωμανού, «Η Προβολή της Ελληνικής Μουσικής στη Δύση κατά τον Μεσοπόλεμο», <http://www.kalomiris.org/kalorg/Notes/Romanou.htm>
3. Βλ. Δ. Καρβούνης, «Τα παιδικά τραγούδια του Μ. Θεοδωράκη», εισήγηση στο Διεθνές Συνέδριο «Μίκης Θεοδωράκης» (29 έως 31/07/2005, Χανιά Κρήτης).
4. Για τη ζωή και το έργο του Μίκη Θεοδωράκη, δες στις ιστοσελίδες των «Φίλων του Μ. Θεοδωράκη στην Κρήτη» (<http://www.mikis-crete.gr/MikisPg01.htm>) .
5. Βιογραφία της Μαρίας Κάλλας, <http://sopranos.freesevers.com/callas.htm>
6. Δες Πρακτικά Ημερίδας Τμήματος Μουσικής Τεχνολογίας και Ακουστικής του Α.Τ.Ε.Ι. Κρήτης (05/09/2004).
7. Δες <http://www.rebetiko.gr/history/eisagogi.asp>
8. <http://www.rempetika.com/koinwniologia2.htm> («Η Κοινωνιολογική ιστορία του Ρεμπέτικου», σελ. 2, διά χειρός Μαρίας Κωνσταντινίδου)

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *DAPHNE mezereum* (Δάφνη η μεζέρειος). Ανήκει στην οικογένεια των Θυμelaiϊδών. Φύεται σε όλη την Ευρώπη και τη βόρειο ασία. Στη χώρα μας τη συναντούμε με τις ονομασίες Χαμοληιά ή Λυκονουρά.

Δάφνη η μεζέρειος

Είναι φυτό διαδομένο μέσα σε θαμνότοπους, σε δάση φυλλοβόλων δένδρων και σε δάση οξιάς. Φυτρώνει μέχρι την αλπική ζώνη και είναι προστατευόμενο φυτό. Είναι θάμνος το ύψος του οποίου φτάνει τα 110 έως 150 εκατοστά. Φυλλοβόλος. Φύλλα λογχοειδή, λεπτά, ανοιχτοπράσινα. Το μήκος τους κυμαίνεται από 3 έως 8 εκατοστά και το πλάτος του από 1 έως 2 εκατοστά. Άνθη μικρά, ρόδινα, πορφυρά, με 4 πέταλα, εύσμη, που ανοίγουν σε βότρες κατά μήκος των κλάδων, πριν από την εμφάνιση των φύλλων. Τα άνθη είναι ερμαφρόδιτα (έχουν και αρσενικά και θηλυκά όργανα) και γονιμοποιούνται από μέλισσες, μύγες και άλλα έντομα. Ο καρπός σαρκώδης με ένα σπόρο, κόκκινο άλικο. Ωριμος έχει το πάχος μπιζελιού και γεύση δριμεία.

Ιστορικά στοιχεία

Η Δάφνη η μεζέρειος ήταν γνωστή στους αρχαίους Έλληνες. Τη χρησιμοποιούσαν στη θεραπευτική.

Τον μεσαίωνα δόθηκε στο βότανο η ονομασία *Mezereum* η οποία προέρχεται από την περσική λέξη *Mazariyun*, ένα όνομα που χρησιμοποιούσαν οι Πέρσες για ένα είδος δάφνης.

Στο παρελθόν το βότανο έχει χρησιμοποιηθεί για τη θεραπεία των ρευματισμών, ήπιων ελκών, σύφιλη και δερματικές παθήσεις. Τον φλοιό τον χρησιμοποιούσαν ως καθαρτικό, διουρητικό και διεγερτικό.

Θεωρούσαν τον φλοιό της ρίζας πιο αποτελεσματικό από τον φλοιό των νέων κλάδων. Παρασκεύαζαν αλοιφές που χρησιμοποιούσαν στις ρευματικές αρθρώσεις.

Στη Σιβηρία χρησιμοποιούσαν το βότανο στα άλογα ενάντια στις δηλητηριάσεις από δαγκώματα φιδιών. Οι ουσίες δαφνοτοξίνη και μεζερεΐνη έχουν χρησιμοποιηθεί σε έρευνα (1995) λόγω των ιδιοτήτων τους ενάντια στη λευκαϊμία.

Συστατικά - χαρακτήρας

Όλο το φυτό περιέχει μία δριμεία γλυκοσιδική

ουσία, τη δαφνίνη, ουμπελλιφερόνη (κουμαρίνη) και μία τοξική ουσία, τη μεζερεΐνη.

Άνθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από τον Φεβρουάριο μέχρι τον Απρίλιο. Οι σπόροι ωριμάζουν από τον Ιούνιο μέχρι τον Αύγουστο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούσαν τον φλοιό των νέων κλάδων.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το βότανο δρα ως αντιρρευματικό, αντισηπτικό, αντικαρκινικό, διουρητικό, εμετικό και διεγερτικό.

Για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα η δάφνη η μεζέρειος εθεωρείτο φαρμακευτική και την χρησιμοποιούσαν κύρια σαν εμετικό, μαλακτικό και ερεθιστικό. Σήμερα έχει εγκαταλειφτεί από την αλλοπαθητική ιατρική. Στην ομοιοπαθητική παρασκευάζουν ένα βάμμα από τον κωπό φλοιό. Το χρησιμοποιούν εναντίον ορισμένων δερματίτιδων και διαφόρων φλεγμονών των βλεννογόνων. Πρέπει να αποφεύγεται η χρησιμοποίηση αυτού του δηλητηριώδους φυτού χωρίς συνταγή γιατρού.

Παρασκευή και δοσολογία

Δεν συνίσταται η χρήση του βοτάνου.

Προφυλάξεις:

Η φλούδα του δένδρου και ο σαρκώδης καρπός είναι εξαιρετικά δηλητηριώδη. Η μουσκεμένη φλούδα προκαλεί πάνω στο δέρμα φλύκταινες και ηρηξιμάτα. Μπορεί κάποιος να δηλητηριαστεί με τον καρπό ή μασώντας φλούδα. Είναι δυνατόν η πρόγνωση να είναι θετική. Ποσότητα από 10-12 καρπούς φέρνει τον θάνατο. Υστερα από την ανάρρωση του ανθρώπου που θα δηλητηριαστεί παρουσιάζονται νευρικές διαταραχές. Άλλα είδη του γένους *Darpe* περικλείουν ανάλογες ουσίες. Είναι όλα τους δηλητηριώδη.

Υ.Γ: Όλα τα προηγούμενα άρθρα της στήλης μπορούμε να τα βρούμε στη διεύθυνση www.herb.gr.

Επίσης αν κάποιος φίλος αναγνώστης γνωρίζει οποιαδήποτε θεραπευτική ιδιότητα βοτάνου του τόπου μας που δεν είναι ευρέως γνωστή ή έχει κάποιο ερώτημα μπορεί να το απευθύνει στην ηλεκτρονική διεύθυνση skounatsos11@gmail.com